

2-нэ нап.

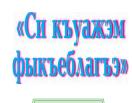

3-нэ нап.

4-нэ нап.

Адрейхэм къащхьэщыкІыу

Nº91 (24.373)

КъБР-м и Іэтащхьэ КІуэ-

кІуэ Казбек иджыблагъэ хэ-

тащ «ШІэныгъэ» Урысей зэ-

гухьэныгъэм къызэригъэпэща егъэджэныгъэ-узэщІы-

ныгъэ Іуэхугъуэм. «Зауэ

щІыхьым и къалэ» фіэщы-

Налшык шыхьэшlаш «ЗэхъуэкІыныгъэ инхэр» уры-

сейпсо зэпеуэм, къэралпсо

ныбжьыщІэхэр. Ахэр къи-

кіащ Урысей Федерацэм и

шІыналъэ зэмылізужьы-

гъуэхэм, Донецк, Луганск

ЦІыху 25-рэ хъу школакіуэ

гупыр Кіуэкіуэ Казбек шы-

гъуазэ хуищащ республи-

кэм и къалащхьэм и щіыпіэ

телъыджэхэм, щІалэгъуалэм

я мурад дахэхэр зрагъэхъу-

ліэнымкіэ ди деж щыщыіэ

ХЬЭЩІЭХЭР псом япэ ира-

гъэблэгъащ КъБР-м и курыт

школ нэхъ ин дыдэм, Налшык

дэт 33-нэ еджапІэм. Фигу

къэдгъэкІыжынщи, ар яухуауэ

щытащ 2019 гъэм, «Егъэ-

джэныгъэ» лъэпкъ проектым

и «Иджырей школ» федера-

тещІыхьа

художественнэ,

шызэІуахаш

Іэмал гъуэзэджэхэм.

щытекIva

республикэхэм.

олимпиадэхэм

2022 гъэм шыщхьэуІум (августым) и 2, гъубж

Тхьэмахуэм щэ къыдок!

И уасэр зы тумэнщ

Къалащхьэм ныбжьыщ Тэхэр щохьэщ Тэ гъэр зезыхьэ проектым хэту,

льнэ гуэдзэным къыщыгъэлъэгъуа Іуэхугъуэхэр и лъаб-Республикэм и Іэтащхьэ жьэу. ЕджапІэм щолажьэ унэтІыныгъэ зэмылІэужьыгъуэ-КІуэкІуэ Казбекрэ ныбжьыщіэхэмрэ щыіащ Сабий зэчигупжьейрэ ифІэхэр здекІуэлІа «Антарес» макъамэ, центрым. «ДыгъафІэ къаспорт секцэу 35-м щІигъурэ. Республикэм щыяпэу школым лэм» и зы къудамэу щыт а иІэш псыгуэнитІрэ Бжыгъэр центрым сабийхэм щадолажьэ «Щіэныгъэ», «Гъуаззи лъабжьэ зыужьыныгъэмкІэ «ІТ-куб» центррэ. А цен- джэ», «Спорт», нэгъуэщ унэтрым школакіуэхэр щыхуоджэ тіыныгъэхэмкіэ. Къыхэдгъэпрограммированэм, техноло- щынщи, Скорпион вагъуэбэм гие пэрытхэм я Іэмалхэм. Абы хэт вагъуэхэм я нэхъ нур и гъэсэнхэм ящыщ куэд мызэ- дыдэм и цІэр зыфіаща Іуэху-кіуаліа ныбжььшца 500-м MEXELENDINALL щІегъу. Апхуэдэ егъэджэны-«Егъэджэныгъэ» лъэпкъ проектым и «Дэтхэнэ гъэ центру ди къэралым итыр сабийми и ехъуліэныгъэ» фе- пщіы къудейщ, ди республилеральнэ Тыхьэм къншыкэм къыщызэТуахари яхэту. гъэльэгъуахэм ятещІыхьауэ, КъБР-м Егъэджэныгъэмрэ щіэныгъэмкіэ. ЩІалэгъуа-2020 гъэм еджапІэм къы-«Кванториум» лэмкіэ, Щэнхабзэмкіэ, СпортымкІэ и министерствэхэм я сабий технопаркыр. Апхуэдэ дыдэ ІэнатІэ нэгъабэ къынэІэм щІэту лажьэ центрым щызэlуахащ къалащхьэм дэт екlуалІэр 6-10-нэ классхэм я курыт школ №4-ми. 2021 гъэм еджакІуэхэращ. Абыхэм я нэи фокlадэм и 1-м ирихьэлізу хъыбапіэр ди республикэм и еджапІэм къыщызэрагъэпэ- къуажэхэм дэт курыт школхэм щащ Математикэ щІэныгъэмя гъэсэнхэщ. «Антарес»-м щекіэ ресурс центр. «Къыдо- джэхэм мымащіэу къахокі гупсыс. Доджэ. ДощІ» фіэшыкъэралпсо зэпеуэхэм пашэныгъэхэр щызыубыдхэр. Мы гъэр иІэу. А псори къаплъыабы хьащ хьэщІэхэм, республикэм зэманым щокІуэкІ КъБР-м шахматхэмкІэ и зэпеи Іэтащхьэр я гъусэу. Къи-

нэмыщІауэ, абыхэм щыгъуазэ уэ зыхуащ ащ нэгъабэ и дыгъэ-ЩІыналъэм и унафэщІыр я гъусэу сабий хьэшІэхэм зыгъазэ мазэм школым къыщызэрагъэпэща «Эрмитаж- щаплъыхьащ Олимп шІыкъыщызэјуахауэ хьым и аллеем. Абыхэм яфіэгъэлъэгъуэныгъэ хьэлэмэтащ абы щагъэува купщафіэм щызэхуэхьэсахэм. пхъэбгъу ціыкіухэу КъБР-м

щыщу Олимп джэгухэм щыцІэхэмрэ зытетхэр. Республикэм и спортсмен цІэрыІуэхэр щагъэхьэзыр КъБР-м споршадэлажьэ центрым. А ІуэхущІапІэм иджыпсту йокІуалІэ ныбжьыщІэ 2700-м нэс. Абыхэм зыхуагъасэ спорт ліэужьыгъуэу 24-м щіигъум. хэм яхутепсэлъыхьащ Хьэхъузии УФ-м спортымкіз па піарыіузм гектар 200-м нас хэтащ Олимп джэгухэм, спортсмен 80 хъуащ Европэмрэ дуней псомрэ я чемпионрэ призёррэ, 200-м щІигъур щытекІуащ Урысей Федера- щІа нэужь, КІуэкІуэ Казбек я цэм къыщызэрагъэпэща чем-

ХьэщІэхэм я гъусэу къияхутепсэлъыхьаш гъэшхуэм - ЩІалэгъуалэ творгъэм республикэм и къаламин 20-м щІигъу а унэшхуэм мастерскойхэр, кино-, архипІэ хүитхэр, иджырей гъуаз-Борис и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал филар-

- Дэ Іэмал псори къызэдтекІуахэм, увыпІэфІхэр къы- гъэпэщынущ творческэ щІащызыхьахэм я унэціэхэмрэ лэгъуалэ гупхэм адэкіи заужьын, я зэфіэкіхэми щіэныгъэми хагъэхъуэн папщіэ, ди Къэбэрдей-Балъкъэрым тымкіэ и командэ къыхэхам ліыкіуэу ахэр зэпеуэ зэмыліэужьыгъуэхэм екіуу хэты- къыфіащащ «Зауэ щіыхьым и фын шхьэкіэ. - къыхигъэщаш Кіуэкіуэ Казбек.

Апхуэдэу Кіуэкіуэр хьэщіэнущ щІыуэпсым зэзэмызэ гъхэми. фіэкіа узыщримыхьэліэ къэкІыгъэхэми.

А псоми шыгъуазэ зыхуагъусэу ныбжьыщІэхэм удз гъэгъахэр тралъхьащ «ЩІыхьым и мафІэ мыужьых» фэекіухьу, Кіуэкіуэ Казбек абыхэм плъым. Абдеж Кіуэкіуэр шко- грам-каналым щиіэ напэухуэны- лакіуэхэм яхутепсэлъыхьащ 1941-1945 гъэхэм ди къэрачествэмкіэ уардэунэм, 2024 лым щекіуэкіа Хэку зауэшхуэм текІуэныгъэ къыщырадым. Метр зэбгъузэнатІэ рым щыщ зауэлІхэм хуащІа хэлъхьэныгъэм, яхэлъа хахуащылэжьэнущ художественнэ гъэмрэ зэрахьа ліыгъэмрэ. НыбжьыщІэхэм къащІащ фэтектурэ студиехэр, зэпсэлъа- еплъым и щ агъ совет сэлэтхэм я къуэшыкхъэ зэрыщыІэр. джэмкіэ, интерактивнэ тхыдэ- Апхуэдэу республикэм и Іэтахэкупсэ музейхэр, Темыркъан шхьэм ахэр шыгъуазэ хуищащ бийр ди щіыналъэм къыщихьам щыгъуэ абы зэрихьа щІэпхъаджагъэхэм, бза

джагъэхэм. 1943 гъэм и щІышылэм и 11-м ди щІыналъэр хуит хъужу фронтым Іутхэм ядэІэпыкъуным, мамыр псэукІэр зэгъэпэщыжыным зэреувэл Іэжари къыщыжа Іащ зэІущІэм.

Ди республикэм икІа зауэлІхэм я гугъу щищІым, КІуэкІуэм къыхигъэщащ абыхэм ящыщу цІыхуи 100-м щІигъур Брест быдап і эм деж щек і уэк і а япэ зэхэуэм лыгъэ яІэу бийм зэрыщыпэщІэтар. Зауэм дэкІа ди цІыху мин 40-м щІигъу абы зэрыхэкІуэдам, республикэм щыпсэухэр хэту 175-нэ, 337-нэ фочауэ дивизэхэр, 115-нэ шууей дивизэр къызэрызэрагъэпэщам, республикэм уІэгъэщ 14 зэрыщылэжьам, нэгъуэщІхэми я гугъу хьэщІэхэм яхуищІащ Іэтащхьэм. Къэбэрдей-Балъкъэрым щыпсэухэм ящыщу цІыху мин 12-м щІигъум къэрал дамыгъэ лъапІэхэр къыхуагъэфэщащ, Хэку зауэшхуэм и лъэхъэнэм зэрахьа ліыгъэхэм папщіэ. ЦІыхуи 9-м къратащ «ЩІыхь» орденым и нагъыщэ псори, 33-м къыфІащащ «Совет Союзым и Ліыхъужь» ціэ лъапІэр. 1985 гъэм Налшык къратащ Хэку зауэ орденым и езанэ нагъыщэр, Хэку зауэшхуэм и илъэсхэм абы и цІыхухэм зэрахьа лыгъэхэмрэ хахуагъэмрэ папщІэ, зыІэригъэхьа хозяйствэ, щэнхабзэ зыужьыныгъэм УФ-м и Президентым и УнафэкІэ 2010 гъэм Налшык

къалэ» цІэ лъапІэр. Зэхуэзэм и кІэухым КІуэкІуэ Казбек фІыщІэшхуэ яхуишаш зыхэта Іуэхугъуэр хьэ-Центрыр къызэрыунэхурэ и тюхъущокъуэм и жыг хадэм. лэмэту икіи купщіафізу къыщіыхь зиіэ и мастер, ціыхуи 10 еубыд Іэтащхьэм щыплъагъу- хэта ныбжьыщіэхэми бали-

- Гуапэ сщыхъуащ къэралым и егъэджэныгъэ-узэшІыныгъэ ІэнатІэ нэхъ ин дыдэм, «ЩІэныгъэ» урысейпсо зэгухьэныгъэм, лектору сызэрыригъэблэгъар, - къыхигъэшаш КІуэкІуэ Казбек телекІуэцІым. – А зэгухьэныгъэм и лэжьыгъэр къэгъэщІэрэщІэжыныр зи жэрдэмыр УФ-м и Президент Путин Владищхьэм къыщызэlуахыну я му- хьыным Къэбэрдей-Балъкъэ- мирш. Си фlэщ мэхъу сызыхэт проектри шІэныгъэхэмкІэ щызэдэгуашэ утыку нэхъыфІ дыдэхэм зэращыщыр, сыту жыпІэмэ узэхуэзэмэ, узэпсалъэмэ нэхъыфІу узэгуроІуэ. Мы махуэхэм сызыІущіа ныбжьыші эхэмрэ сэрэ иджыри дызэхуэзэну ди

ТАМБИЙ Линэ.

Сымаджэхэм я бжыгъэм хохъуэж Пандемием пэщіэтынымкіэ оперативнэ хигъэщамкіэ, псом хуэмыдэу зэгугъужын

штабым къызэритымкіэ, коронавирус узыфэ зэрыціалэр зыпкърыт сымаджэхэм я бжыгъэм хэхъуэжу щ идзащ. Абы теухуа пресс-конференц щекІуэкІащ КъБР-м Узыншагъэр хъумэнымкІэ и министерствэм. Зэјущіэм щытепсэлъыхьащ коронавирус лізужьыгъуэщіэр къызэрежьам. абы и нэщэнэхэр зыхуэдэм, зэрызыщыпхъумэну Іэмалхэм.

КОРОНАВИРУСЫМ и «омикрон» штаммым и лІэужьыгъуэщ «кентавр»-р. Мы гъэм и накъыгъэ мазэм ар Индием япэу къыщахутащ. Абы къикІри, узыфэм къэрал псор зэщІигъэхьэу хуежьащ. Мы зэманым «кентавр»-м игъэсымаджэхэр Урысей Федерацэми щыІэщ. СПИД-мрэ узыфэ зэрыціалэхэмрэ защыхъумэнымкіэ, абыхэм япэщІэтынымкІэ республикэ центрым и дохутыр нэхъыщхьэ Иуан Маринэ зэрыжи-Іамкіэ, ліэужьыгъуэщіэм псынщіэу зеубгъу.

- Урысей Федерацэм коронавирусыр зыпкърытхэм зы жэщ-махуэм сымаджэ мин 11 къахохъуэ, - жиlащ абы. - Ди республикэми и бжыгъэр щыдокІуей. - Узым и хущхъуэгъvэ иджыри къахутакъым, ауэ щыlэщ зырызыщыпхъумэн вакцинэр. А мастэр мазих къэс зыхегъэлъхьэн хуейщ. Коронавирусым игъэсымэджахэр вакцинэр зрамыхьэлІэми хъуну жаІэу кърахьэкІ псалъэмакъхэм лъабжьэ яІэкъым. Узэрысымаджэрэ е мастэр зэрызыхебгъалъхьэрэ мазих дэкlамэ, Іэпкълъэпкъыр узым зэрыпэщІэт антителахэр хокіуэдыкіыжри, адэкіэ шынагъуэ щыІэщ ар иджыри къыппкърыхьэжынкІэ. Іуэхум къыхэлъытапхъэщ коронавирус лІзужьыгъуэщІэхэр къызэрежьэр. «Кентавр»-м и нэщэнэ нэхъыщхьэхэр сыт жыпіэмэ, цІыхум и Іэпкълъэпкъыр хьэлъэу, езыр гукъыдэжыншэу, температурэ лъагэ иІэу, пыхусыхуу, и тэмакъыр иритхъунщ Іэхыу зэрыщытырщ. Мы лізужьыгъуэщізхэр тхьэмбылым зэранышхуэ хуэхъуркъым.

Центрым и дохутыр нэхъыщхьэм къызэры-

хуейщ узыфэ гъэтІылъа зиІэхэмрэ зи ныбжьыр хэкіуэтахэмрэ. Узыфэр пшхьэшыкіаvэ къыпщыхъуми, Іэпкълъэпкъым и тlасхъапlэ органым зэран хуэмыхъуу къанэркъым, абы къыхэкІыуи зы илъэс-илъэситІ нэхъ дэмыкый үзыр къэхъеижу уилыкынкіэ шынагъуэ щыІэщ. «Абы къыхэкІыу вакцинэм сэбэпынагъэу иІэр къэгъэсэбэпыпхъэщ, жиІащ Иуан Маринэ. - Пневмонием ущихъумэнымкІэ, а узым хьэлъэу уимыгъэсымэджэнымкіэ, уимыліыкіынымкіэ мастэм и мыхьэнэр цІыкІукъым. Пэжыр жыпІэмэ, ноби коронавирусым илІыкІхэм я бжыгъэр мащіэкъым – процент 80-м щіегъу».

Узыфэр нэхъ псынщІэу къызыпкърыхьэнкІэ шынагъуэ гупым хиубыдэхэм нэхъыбэрэ къадекіуэкі ціыхухэм Іэмал имыіэу вакцинэр зыхрагъэлъхьэн хуейщ. Яхуэсакъыпхъэщ зи ныбжьыр илъэс 12 иримыкъуа сабийхэми, сыт щхьэкІэ жыпІэмэ, апхуэдэхэм мастэр яхэплъхьэ хъунукъыми.

Мы зэманым ирихьэл эу коронавирус узыфэ зэрыцІалэр япкърыту сымаджэщхэм сабий 16 щІэлъщ, - жиІащ КъБР-м Узыншагъэр хъумэнымкІэ и министерствэм сабийхэм медицинэ дэlэпыкъуныгъэ къахузэгъэпэщынымрэ лъхугъэхэр зэфІэгъэкІынымкІэ ІэнатІэмкІэ и къудамэм и унафэщІ Щоджэн Юлие. - Абыхэм я процент 12-р илъэси 7 нэхърэ нэхъыжь ныбжьым итхэщ. Зи ныбжьыр илъэс иримыкъуа сабийхэри яхэтщ сымаджэхэм. Апхуэдэ цІыкІу дыдэхэр иджыпсту узым вакцинэмкІэ щыпхъумэфынукъым. Къэнэжыр, сабийм ихъуреягъым щы І эбалигъхэм коронавирусым зэрыпэщ Іэт мастэр зэхрагъэлъхьэнырщ.

Республикам и мелицина ІуахушІапІахам вакцинэ щыхалъхьэ пункту 85-рэ щолажьэ. Абыхэм ящыщ дэтхэнэми мастэр къущахьэлІэнущ икІи абыхэм щыбгъуэтынущ УФ-м щатха вакцинэ псори: «Спутник V», «Спу тник Лайт», «ЭпиВакКорона», «Ковивак», «Спутник М».

еєи ішімешеськи

Ди къуэш республикэхэм

Илъэс 30 хъуауэ

АДЫГЕЙ. АР-м и Къэрал Совет-Хасэр къызэрызэрагъэпэщрэ илъэс 30 зэрырикъур ягъэлъэпlащ. «Ди хэгъэгум зригъэгъуэта ехъуліэныгъэхэр диіэну хъунтэкъым хабээ быдэр зи лъабжьэ Іуэхущіапіэ нэхъыщхьэр, Къэрал Совет-Хасэм и зэхыхьэгъуэ псоми хэта депутатхэм я лэжьыгъэ купщафіэр мыхъуамэ. Парламентым и тхыдэр къыгуэхыпіэ имыіэу епхащ щІыналъэм и тхыдэм.

АДЫГЕЙР къызэрызэрагъэпэщари зэрызиужьари најузу къыхощыж депутатхэм яубзыхуа хабзэхэм. АР-м и Парламентыр сыт щыгъуи цІыхубэм яхузэІухащ, апхуэдэуи лэжьыгъэ купщіафіэкіэ гъэзэщіакіуэ къулыкъущІапІэхэм япыщІащ. Абы къыхэкІыу, ди лъахэм и пащхьэ къит къалэнхэр зыхуей хуэзэу и чэзум зэфІегъэкІыф, - жиІащ КъумпІыл Мурат.

АР-м и Іэтащхьэм къыхигъэщащ илъэс 30 лъандэрэ Къэрал Совет-Хасэм къыдекіуэкі хабзэфіхэм дяпэкій къыпыщэн зэрыхуейр, щІыналъэм, Хэкум хуэлэжьэным егугъуу къызэрыгъуэгурыкІуапхъэр.

Сабий гъэсапІэ яухуэ

КЪЭРЭШЕЙ-ШЭРДЖЭС. фия» лъэпкъ проектым ипкъ иткіэ, 2021 гъэм Къэрэшей-Шэрджэсым щаухуащ зи школ кІуэгъуэ мыхъуа сабий 960-рэ зыщі эху і Іуэхущі апі эхэр. Иджыри фокіадэм и 1-м ирихьэлізу Усть-Жэгуэтэ, ныбжьыщіэ 80 зыщіэхуэ гъэсапіэ къы щызэІуахыну я мурадщ.

ЩІЭУЭ яухуахэм ящыщщ Черкесск къышызэІуаха гъэсапІиблыр, Карачаевск къалэм дэтитІыр, Усть-Жэгуэтэ, Абазэ, Адыгэ-Хьэблэ районхэм дащІыхьа зырызыр. Абыхэм дэтхэнэми сабий 80 щІохуэ.

НобэкІэ Къэрэшей-Шэрджэсым зи школ

кІуэгъуэ мыхъуа ныбжьыщІэу 38 322-рэ исщ, абыхэм ящыщу 2I 557-р гъэсапІэм макІуэ. Иужьрей илъэсхэм «Демография» лъэпкъ проектым и фіыгъэкіэ, чэзум щыт щымыіэжу, зи ныбжь нэсыр тыншу сабий гъэсапІэхэм иратыф.

Башкир дохутырхэр къадоІэпыкъу

АБХЪАЗ. АР-м Узыншагъэр хъумэнымкІэ и министр Бутбэ Эдуард Башкортостаным щыщ дохутырхэм яІущІащ. Абхъазым дохутырхэр зэримащіэм къыхэкіыу, зэгурыІуэныгъэ зэращІылІэри, Сыхъум уз зэрыціалэхэмкіэ сымаджэщым мазэкіэ щылэжьэну къэкіуащ башкир Іэщіагъэліхэр.

«УРЫСЕЙ Федерацэм Узыншагъэр хъумэнымкІэ и министерствэм, Башкортостаным и унафэщіхэм фіыщіэ яхудощі ди дохутырхэм защіэвгъэкъуэну фыкъызэрагъэкІуам папщІэ, ди цІыхухэм феІэзэну гупыж зэрыфщІам щхьэкІэ. Фи гулъытэмрэ дэІэпыкъуныгъэмрэ зэи тщыгъупщэнукъым», - жиlащ Бутбэ Эдуард.

Министрым къыхигъэщащ республикэм дохутырхэр зэрыхуримыкъур, псом хуэмыдэу реаниматологхэмрэ инфекционистхэмрэ зэрыхуэныкъуэр. Башкир ІэщІагъэлІхэм цІыхухэр зэрагъэхъужыным нэмыщІ, абхъаз дохутырхэм я ІэзагъкІэ зэрадэгуэшэнур дыщІигъуащ министрым.

НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ.

ЩІыпІэ дахэу аргуэру зы

«ЗэгурыІуэныгъэмрэ» зымрэ» я ут нэхъыщхьэхэм я зэхуакум къыщызэГуахынущ иджыри зы лъэс зекіуапіэ.

ЗЭМАН куэд ипэкіэ хаса мыіэрысейхэр, кхъужьейхэр, уэздыгъейхэр куэду щызэхэт а щІыпІэ лъэщІэхур сыт щыгъуи къабзэу, лъэсырызекТуэхэм хаша лъагъуэ нэшэкъашэ цІыкІухэм фІэкІа нэгъуэщІ уи нэм къыфІэнэн щумылъагъуу нобэм къэсащ. Мы зэманым ар хуагъэхьэзыр Къэбэрдей-Балъкъэрыр илъэси 100 щрикъуну пlа-

Абхъазым и утым щегъэжьауэ «Спартак» стадионым нэсыху кlуэну бгъуфІэм и лъабжьэр

ягъэхьэзыращ, абы тракlутэну пшахъуэмрэ мывэ кіэщхъымрэ, гъущі- бетон къзухьхэр кърашэліащ, тетІысхьэпІэхэр здагъэувыну утыкухэр ягъэбелджылащ. Скверым пхашынущ нэхъ лъагъуэ цІыкІуу иджыри зыбжанэ. Лэжьыгъэ хьэлъэр зэрызэфІэкІыу, ихъуреягъыр ягъэдэхэнущ удз гъэгъахэмрэ шхъуантіагъэхэмкіэ. Лъэс зекІуапІэр щаукъуэдийм зыкІи

зэран хуэхъуакъым, ныбжьышхуэ зэраІэми емылъытауэ, нобэми пхъэшхьэмыщхьэ бэгъуа къызыпыкІэ жыгыжьхэм. А щІыпІэм къыбгъэдэт Сабий творчествэмкІэ уардэ унэм къекіуаліэ ціыкіухэмкіи дэрэжэгъуэщ апхуэдэ зыгъэпсэхупІэ гъунэгъуу щы і эныр. Зыхуеину техник эхэмкі э къызэгъэпэща ухуакІуэхэр псынщІэу мэлажьэ, махуэшхуэр къэмысу псори зэф агъэк ыну я мурадщ.

ШЭРЭДЖ Дисэ.

Егъэджэныгъэ

Налшык къалэ

Ди хьэщІэхэр

Махуэгъэпс

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм ЩІэныгъэмрэ техникэмкІэ и къэрал саугъэтхэмкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Ізтащхьэм и деж щы Із советым хэтхэр къэщтэным теухуауэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Указ

ныгъэмрэ техникэмкІэ и къэрал саугъэтхэмкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и щтэн мы Указым и гуэдзэным зэритым хуэдэу

2. Къару ямы эжу къэлъытэн:

«Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм ЩІэныгъэмрэ техникэмкІэ и къэрал саугъэтхэмкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и деж щыІэ советым хэтхэр къэщтэным теухуауэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм 2018 гъэм жэпуэгъуэм и 26-м къыдигъэкІа Указ № 170-УГ-м;

«Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм ЩІэныгъэмрэ техникэмкІэ и къэрал саугъэтхэмкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и деж щыІэ советым, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм 2018 гъэм жэпуэгъуэм и 26-м къыдигъэк а Указ

1. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм ЩІэ- №170-УГ-мкІэ къищтам, зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэным и Іуэхукіэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм 2019 гъэм мэкъуа-Іэтащхьэм и деж щыІэ советым хэтхэр къэ- уэгъуэм и 24-м къыдигъэкІа Указ №50-УГ-м;

«Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм ЩІэныгъэмрэ техникэмкІэ и къэрал саугъэтхэмкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и деж щыІэ советым, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм 2018 гъэм жэпуэгъуэм и 26-м къыдигъэк а Указ №170-УГ-мкІэ къищтам, зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэным и ІуэхукІэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм 2019 гъэм дыгъэгъазэм и 24-м къыдигъэкІа Указ №137-УГ-м.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм КІУЭКІУЭ Казбек и Іэтащхьэ Налшык къалэ 2022 гъэм мэкъуауэгъуэм и 15-м

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм 2022 гъэм бадзэуэгъуэм и 15-м къыдигъэкla

Указ №72-УГ-мкІэ къищтащ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм ЩІэныгъэмрэ техникэмкІэ и къэрал саугъэтхэмкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и деж щыІэ советым хэтхэр

Хъубий М. Б. - Къэбэрдей-Балъкъэр Рес- публикэм и Парламентым Егъэджэныгъэмпубликэм и Правительствэм и Унафэщіым и кіэ, щіэныгъэмкіэ, щіалэгъуалэ политикэмкъуэдзэр (Советым и тхьэмадэш)

Беккиев М. Ю. - «Къурш геофизикэ институт» федеральнэ къэрал бюджет ІуэхущІапіэм и унафэщіыр (Советым и тхьэмадэм и къуэдзэщ, зэгуры/уауэ)

Езауэ А. Къ. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ и и академием и Къэбэрдей-Балъкъэр центр» министрыр (Советым и тхьэмадэм и къуэдзэщ)

Абазэ А. Хь. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и ЩІэныъгэлІ ныбжьыщІэхэмрэ Іэщіагъэліхэмрэ я советым и тхьэмадэр (зэгурыІуауэ)

Альтуд Ю. Къ. - «Бэрбэч Хь.М. и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал универректорым и къалэнхэр зыгъэзащІэр (зэгурыlуауэ)

федеральнэ къэрал бюджет Іуэхущіапіэм и ректорыр (зэгурыІуауэ)

Іэхъуэбэч Щ. А. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм промышленностымкІэ, энерге-

тикэмкіэ, сатумкіэ и министрыр

кіэ и комитетым и унафэщіыр (зэгурыіуауэ) Мысост Е. Н. - Къэбэрдей-Балъкъэр Рес-

публикэм егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ и министрым и къуэдзэр (Советым и секретарщ) Нэгъуей 3. В. - «Урысейм ШІэныгъэхэмкІэ

федеральнэ щіэныгъэ центр» федеральнэ къэрал бюджет щіэныгъэ Іуэхущіапіэм и генеральнэ директорыр (зэгуры уауэ) Рахаев Б. М. - Къэбэрдей-Балъкъэр Рес-

публикэм экономикэ зыужьыныгъэмкІэ и

Сэхъурокъуэ Хь. Хь. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм ЦІыхухэр егъэджэнымкІэ, ситет» щІэныгъэ нэхъыщхьэ щрагъэгъуэт щІэныгъэмкІэ, щІалэгъуалэм я ІуэхухэмкІэ и федеральнэ къэрал бюджет ІуэхущІапіэм и министерствэм и деж щыіэ Жылагьуэ советым и тхьэмадэр (зэгүры уауэ)

Тембот Ф. А. - «Урысейм ЩІэныгъэхэмкІэ и Апажэ А. Къ. - Кіуэкіуэ В. М. и ціэр зезыхьэ академием бгылъэ щіыпіэхэм я экологием-Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал аграрнэ уни- кІэ Тембот А. Къ. и цІэр зезыхьэ и институт» верситет» щІэныгъэ нэхъыщхьэ щрагъэгъуэт федеральнэ къэрал бюджет щІэныгъэ Іуэхущіапіэм и унафэщіыр *(зэгурыіуауэ)*

Тюбеев А. И. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и чэнджэщэгъур

Федченкэ Л. М. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Жылагъуэ палатэм и тхьэ-Емуз Н. Гъу. - Къэбэрдей-Балъкъэр Рес- мадэм и къуэдзэр (зэгуры/уауэ)

Бэрбэч Хьэтіутіэ и ціэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым нэгъуэщІ къэралхэм къик ауэ щеджэ и студентхэмрэ волонтёрхэмрэ иджыблагъэ хэтащ зыдогъэцІыху» зи фіэщыгъэ III Дунейпсо щіэніуатэм.

МЭЗКУУ дэт, дунейпсо зэхущытыкІэхэмкІэ къэрал институтымрэ (МГИМО) КъБКъУ-мрэ зэгъусэ́у къызэрагъэпэщу махуищкіэ ирагъэкіуэкІа щІэныгъэ зэхуэсым хэтащ Швецием, Данием, Венгрием, Тыркум, Индием, Тунисым, Ираным, Сирием, Камеруным, Кот-Д'Ивуарым, Конгэм, Куржым, Белоруссием, Абхъазым щыщ студентхэр.

ЩІэнІуатэм нэхъыщхьэу щытепсэлъыхьащ дунейпсо зэпыщІэныгъэхэр зэрегъэфіэкіуапхъэм, студент жэрдэмхэр гъащІэм зэрыхэпщапхъэм, щІалэгъуалэ политикэм, щІэныгъэм, егъэджэныгъэм теухуауэ щыІэ про-

ектхэр зэрегъэф Іэк Іуапхъэм. ЩІэныгъэ-узэщіакіуэ, щІэныгъэпрактикэ, зыплъыхьакІуэ Іыхьэу зэхэта щіэніуатэм кърихьэліахэм щрагъэжьар щІыналъэр къэплъыхьынырщ, хамэ къэрал куэдым зи гугъур щащі ди щіыпіэ гъэщіэгъуэнхэр зыхуэдэр зрагъэлъагъунырщ. Апхуэдэу, зэlущlэм хэтахэр еблэгъащ зэры-Европэу фІы дыдэу щащІэ, адыгэшыр къыщагъэхъу Балъкъ шы Іыгъыпіэм, зыщаплъыхьащ нартсанэр къыщыщІэж Джэдыкъуэм и Іэгъуэблагъэм, я нэгу зыщрагъэужьащ Шэджэм псыкъелъэхэм, дэкlащ зи лъащІэм унэмыплъыс Шэрэджанэ псыхъурейм. ЩІыпІэ жыжьэ къикІахэм Іэмал яІащ ди щІыналъэм и щІыдэлъху лъэпкъитІым - адыгэхэмрэ балъкъэрхэмрэ - я шхыныгъуэхэр зыІуагъэхуэну, абыхэм я ІэфІагъыр зыхуэдэр зрагъэщІэну. Зыплъыхьыныр зэрызэфІэкІыу, щІалэгъуалэм ягъэзэжащ Іуащхьэмахуэ лъапэ деж щыІэ, уэздыгъей мэзым хэт КъБКъУ-м и щІэныгъэ-егъэджэныгъэ пансиона-

ЗэlущІэр яублащ Кавказым Урысей федерализмэм щигъэзащІэ къалэным, абдеж щиІыгъ увыпІэм, щІыналъэм политикэ, жылагъуэ-экономикэ, щэнхабзэ я лъэныкъуэкІэ и зэфІэкыр зыхуэдэм тепсэлъыхьыным-

КъБКъУ-м жылагъуэ-гуманитар щІэныгъэхэмкІэ и институтым и унафэщІым егъэджэныгъэ технологиещіэхэмкіэ и къуэдзэ, политикэ щіэныгъэхэмкІэ кандидат Поповэ Аксанэ къыхилъхьа мы Туэхугъуэм къыщы-Іэтащ Кавказ щІынальэр льэпкъыбэу зэрызэхэтыр, щхьэж и хабзэрэ и дуней лъагъукІэрэ иІэу илъэс минхэм къызэрыкІуар, дин зэмылІэужьыгъуэхэм зэритыр, жылагъуэ-экономикэ зыужьыныгъэ зэхуэмыдэхэм я хуэмэбжьымэ я псэукІэм хэлъ зэрыхъуар. «Сыт хуэдиз зэщхьэщыкІыныгъэ ямыІэми, лъэпкъхэр игъащІэми зэгурыlуэу къызэдокlуэкl. Зэгуры-Іуэныгъэм и лъапсэри щІыналъэм илъ хабзэ-бзыпхъэм къызэрыхэкІым шэч хэлъкъым. Кавказым щыпсэу лъэпкъхэр зэкъуэтыныгъэм хуэлъэу щытщ, абы я шынагъуэншагъэр къызэрызэригъэпэщыр фІыуи къагуроІуэ. Я анэдэлъхубзэхэмрэ лъэпкъ шэнхабзэхэмрэ, экономикэмрэ жы-

Кавказыр зрагъэцІыху

щыІэ шэсыпІэхэр къызэпамыудмэ, урысей федерализмэр гъэбыдэнымкІэ нэхъ щІэгъэкъуэнышхуэ хъун кавказ лъэпкъхэм хуэдэ къэгъуэты-

гъуейщ», - жиlащ Поповэ Аксанэ. Кавказым дунейпсо политикэмрэ жылагъуэ зэхэтык эмрэ щиубыд увыпІэм тепсэлъыхьащ УФ-м Хамэ къэрал ІуэхухэмкІэ и Министерствэм дунейпсо зэхущытык эхэмк э и къэрал институтым политикэ теориемкІэ и кафедрэм и егъэджакІуэ нэхъыжь Ананьев Борис. «Лъэпкъыбэр зэрыщыпсэум и мызакъуэу, Кавказыр къэрал куэдым я фейдэхэр зыхэлъ, стратегие мыхьэнэ зиІэ щІыпІэм щыІэщи, сыт щыгъуи малъхъэдисым хуэдэу политикэшхуэм и жьауэм щІэтынущ. ХышхуитІым я зэхуакум ит щІыналъэр абы и лъэныкъуэкІэ урысей политикэм и зы Іыхьэу къызэрекІуэкІынур нэрылъагъущ», - жи-Іащ Ананьевым.

Къэбэрдей-Балъкъэрым и Лъэпкъ музейм и щІэныгъэ секретарь Гъукіэмыхъу Аксанэ и гугъу ищіащ лъэпкъхэм я щэнхабзэр урысейпсо политикэ икІи щэнхабзэ утыкум зэрыхэувэ щіыкіэм, ар къызэращтэ, къызэралъытэ, къазэрыщыхъу щІыкІэхэми тепсэлъыхьащ.

ЩІэныгъэ зэхуэсым и иужьрей махуэр КъБКъУ-м щІэныгъэ зэхуэсхэр щрагъэкІуэкІ и пэшышхуэм щызэхэтащ. Абы зыкъригъэхьэл ащ УФ-м Хамэ къэрал ІуэхухэмкІэ и Министерствэм и къулыкъущІапІэу Минвод щыІэм и унафэщі Нюппэ Сергей, КъБР-м егъэджэныгъэмкІэ щІэныгъэ Іуэхухэмкіэ и министр Езауэ Анзор. КъБКъУ-м и япэ проректорым и къалэнхэр зыгъэзащіэ Лесев Вадим, Налшык къалэ дэт 4-нэ гимназием дипломатие ІуэхухэмкІэ и класс хэхам и еджакіуэхэр, жылагъуэ лэжьакіуэхэр, нэгъуэщіхэри.

КъБКъУ-м и унафэщІым и цІэкІэ Іушіэм хэтхэм фіэхъус псалъэкіэ

къалэнхэр зыгъэзащІэ Лесев Вадим къыхигъэщащ щІэнІуатэм къалэн зыщищІыжа Іуэхухэр зэрадиІыгъыр. «Кавказыр сыт и лъэныкъуэкІи щІыпіэ гъэщіэгъуэнщ. И тхыдэри, и политикэ зехьэкІэри, и лъэпкъхэм я дуней тетыкІэри зи хуэдэ щымыІэщ. ЩІыпіэм ущыпсэункій Іуэху щыпщіэнкій шынагъуэ зэрыщымы Тэр дунейм хэкъызэрыдэхъулІэну Іэмалхэм ящыщщ щалэгъуалэм я зэпыщаныгъэхэр. Хамэ къэрал къикІ ныбжьыщІэхэр занщІзу Іуоуэ мы щІыналъэм щыпсэу цІыхухэм я дуней тетыкІэм, зыщымыгъуазэ куэд зыхэлъ псэукІэм. Абы ахэр зэщымыщхъу имыщІын щхьэкІэщ япэ илъэсым лъэпкъхэм я тхыдэмрэ щэнхабзэмрэ щІедгъэджыр. Дунейпсо зэхущытыкІэхэр нэхъри егъэфіэкіуэным, щіэгъэхуэбжьэным и Іыхьэ хэзылъхьэ КъБКъУ-м илъэс щэ ныкъуэм щ игъуащ хамэ къэрал къикі щіалэгъуалэм ядэлэжьэн зэрыщІидзэрэ. Къэрал 40-м щІигъум къикІа ныжьыщІэхэр щеджащ ди университетым икІи а бжыгъэр ди еджапіэм къыщіэтіысхьэхэм я процентипщІ мэхъу. Нэхъыби тщІыну, нэхъыбэми зыкъедгъэцІыхуну, ди егъэджэкіэмрэ ди щіэныгъэ зехьэкіэмрэ я хъэтІыр цІыху нэхъыбэми къедгъэщтэну дыхущІокъу», - жиІащ Лесев

«ЩІалэгъуалэм гупыж дахэ ящІащ мыпхуэдэ зэlущіэ ирагъэкіуэкіыну къыщыхалъхьэм. УзэрымыщІэмэ, узэрыцІыхуркъым, ущызэрымыцІыхум деж уи зэхуаку гурыщхъуэ гуэрхэр къыдэхъуэныр зыхуэІуа щыІэкъым. Си щхьэкіэ къапщтэмэ, щіэніуатэм мураду зыхуигъэувыжари, къалэну къищтахэри сфіэкъабылщ. Шэч хэлъдунейпсо дипломатием и къежьапТэу зэрыщытым. ЦІыхубэм и тхыдэмрэ и хабзэмрэ темыщІыхьауэ Іуэху кърахьэжьэркъым. ЗэроцІыхухэри, итіалагъуэ зэхэтыкІэмрэ хъумэнымкІэ захуигъэза нэужь, япэ проректорым и нэщ щызэгурыІуэр. Абы и лъэны

къуэкІэ, мы щІэныгъэ зэхуэсым хэта щІалэгъуалэм лъэбакъуэ дахэ ичауэ хъунущ. Абы къищынэмыщіауэ, щіалэгъуалэ политикэм сыт щыгъуи мыхьэнэ иІэщ, къаруушхуэ бгъэдэлъщ. Дэ и кІэм нэс къыдгурымы уэнк и хъунущ абы хэлъ псори, ауэ фІым ещакіуэ, гуращэ дахэ зиІэ ныбжьыщІэхэм дунейр ирагъэфіэкіуэну зэрыхущіэкъум и шэсыпіэ уихьэ хъунуш. Фефіэкіуэну, фіы куэд къывдэхъуну си гуапэщ», - жиlащ Нюппэ Сергей.

ЩІэныгъэ зэхуэсыр къызэрагъэпэщын хуей щІэхъуам и щхьэусыгъуэхэм тепсэлъыхьащ КъБКъУ-мрэ Дунейпсо зэхущытыкІэхэмкІэ къэрал институтымрэ я лэжьакіуэ Къаскъул Аслъэн. Абы зэрыжиlамкіэ, щіэніуатэр нэхъыбэу ирагъэкІуэкІыныр къыхэкlащ Кавказым и цlэм телъ «бжыгъэ фІыцІэхэр» техыжыным, абы ціыхухэр къешэліэным, кіуапіэ щіыным епха гуращэхэм. «Дэ тлъэгъуат Урысейм и тхыдэр зыджхэр Іэма-КавказымкІэ къызэреплъэкІыр, ауэ зэрытемыгушхуэр. ЦІыхугъэ зэрыщамыІэр, пэжыр къажезыІэн къызэрыкъуэмыкІыр хэгъэкІауэ, дзыхь ящІыртэкъым щІыналъэм къихьэу зыщаплъыхьыну, я нэкІэ псори зрагъэлъагъуу адэкІэ я Іуэхум тегушхуэну. Мис апхуэдэ щІалэгъуалэм я къуэпсапІэхэмрэ дэ дызыхущІэкъу Іуэхугъуэхэмрэ зы хъури, жэрдэм тщіащ щіэніуатэр едгъэкіуэкіыну. Ди зэlущlэм хэтыну хуейуэ къэрал 35-м хъыбарегъащІэ тхылъхэр къыт-Іэрыхьат, ауэ, щхьэусыгъуэ зэхуэмыдэхэм къыхэкІыу, куэдыр къэкІуэфакъым. Абы щхьэкІи къэмынэу, ди зэ-ІущІэр дызэхэтуи дызэпэІэщІэуи едгъэкІуэкІыну Іэмал дгъуэтащ. КъыгъэІуэн, и пщ эр къэтІэтын хуейщ. Ар зэрытлъытэмкіэ, мыпхуэдэ зэхуэсхэр илъэс къэси тхузэхэшэнущ, къыхыхьэхэри нэхъыбэ тхуэщІынущ», жиІащ Къаскъул Аслъэн.

КъытщІэхъуэ щІэблэр дипломатием и щэхухэм щыгъэгъуэзэным, лъэпкъхэм я щыІэкІэ-псэукІэм зэтемыхуэу хэлъыр егъэцІыхуным иужь зэритыр къыхигъэщащ дипломатиемкІэ класс щхьэхуэ зиІэ, Налшык къалэ дэт 4-нэ гимназием и унафэщ І Нэгъуей Риммэ. Ар шэщІауэ тепсэльыхьащ «Лъэпкъ Зэкъуэтхэм я Зэгухьэныгъэм и кавказ бзыпхъэ» зыф аща проектым.

Махуищкіэ екіуэкіа щіэніуатэм къыщыпсэлъахэр акъылэгъу ирихъуащ Кавказым теухуа къэхутэныгъэхэр щІэгъэхуэбжьэн, щыІэ лэжьыгъэхэр зэхуэхьэсауэ хэlущы у щын, Іэмал зэриіэкіэ дэтхэнэми уалъэіэс хъууэ зы хъумапІэ къызэгъэпэщын зэрыхуейм. Псоми къыхагъэщащ апхуэдэ Іуэхур сыт и лъэныкъуэкІэ Кавказым и цІэр дунейпсо утыкум хуэфащэ пщіэ иізу щыгъзіунымкіз щхьэпэ зэрыхъунур.

хэтахэм Іэмал яІащ Къэбэрдей-Балъкъэрым щыпсэу лъэпкъхэм я Іуэры-Іуатэ дунейр зыхуэдэм, ар плъыфэбэу зэрызэхэтым зыщагъэгъуэзэну. Хьэщіэхэм концерт дахэ къыхузэрагъэпэщащ «Амикс» гупым хэт къэфауэрэджы ак үэхэмрэ, кІуэхэмрэ къым, лъэпкъхэм я зэхущытыкіэхэр лъэпкъ къэфэкіэ зэмыліэужьыгъуэхэри утыку кърахьащ «Кавказ» къэфакіуэ студием, загъэлъэгъуащ «Студент гъатхэм» къыхэжаныкlа

Абы къищынэмыщІауэ, зэІущІэм

эхэм. ЩХЬЭЩЭХУЖ Инал.

щІэныгъэмрэ инновацэхэмкІэ и саугъэтыр 2022 гъэм тыным теухуауэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Указ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэта- рическэ энергиехэм зэрыхуагъакіуэ полу-

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Ізтащхьэм щізныгъэлі ныбжьыщізхэм папщіз

щіэныгъэмрэ инновацэхэмкіэ и саугъэтхэр зэригупсысам папщіэ; тынымкІэ и советым къыхилъхьахэм сыхэп-

лъауэ, унафэ сощі: шаны шаныгы ныбжышшажы папша лэжышкы нэхышшым - Шым теухуа естестщіэныгъэмрэ инновацэхэмкіэ и саугъэтхэр веннэ щіэныгъэхэм зегъэужьынымкіэ мы-2022 гъэм етын икІи Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм щІэныгъэлІ ныб- зэрыригъэкІуэкІам папщІэ; жьыщізхэм папщіз щізныгъэмрэ инновацэхэмкіэ и саугъэтым и лауреат ціэр яфІэщын:

Гъыдзэ Луизэ Хьэмидбий и пхъум, «Урысейм ШІэныгъэхэмкІэ и академием и Къэбэрдей-Балъкъэр щІэныгъэ центр» федеральнэ щІэныгъэ центр» федеральнэ къэрал щІэныгъэ бюджет ІуэхущІапІэм и къудамэм -Прикладной математикэмрэ автоматизацэмкІэ институтым бжыгъэ къутахуэхэмкІэ и къудамэм и щіэныгъэ лэжьакіуэм - бжыгъэ къутахуэхэмрэ дифференциальнэ уравненэхэмкіэ иригъэкіуэкіа щіэныгъэ къэхутэныгъэхэм къарикІуахэм папщіэ;

Къалмыкъ Рустам Мухьэмэд и къуэм, «Бэрбэч Хь.М. и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университет» щІэныгъэ нэхъыщхьэ щрагъэгъуэт федеральнэ къэрал бюджет ІуэхущІапІэм электроникэмрэ бжыгъэхэр зи лъабжьэ информацэ технологиехэмкіэ и кафедрэм и доцентым - бдзамціэм и Налшык къалэ халькогенидхэр я лъабжьэу курыт темпе- 2022 гъэм бадзэуэгъуэм и 27-м ратурэхэм хиубыдэ хуабэ энергиер элект- *№74-УГ*

щхьэм ЩІэныгъэлІ ныбжьыщІэхэм папщІэ проводник нанокомпозит материалхэр къы-

Кущев Станислав Александр и къуэм, Къурш геофизикэ институт» федеральнэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэта- къэрал бюджет ІуэхущІапІэм и щІэныгъэ хьэнэшхуэ зиІэ щІэныгъэ къэхутэныгъэхэр

> Моллаевэ Малика Зулкъэрней и пхъум, «Урысейм ЩІэныгъэхэмкІэ и академием бгылъэ щІыналъэхэм я экологиемкІэ Тембот А. Къ. и цІэр зезыхьэ и институт» федеральнэ къэрал бюджет ІуэхущІапІэм и щІэныгъэ лэжьакіуэм - естественнэ щіэныгъэхэм зегъэужьынымкіэ мыхьэнэшхуэ зиіэ щІэныгъэ къэхутэныгъэхэр зэрыригъэкіуэкіам папщіэ;

Уэдыжь Андемыркъан Арсен и къуэм, «КІуэкІуэ В. М. и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал аграрнэ университет» щІэныгъэ нэхъышхьэ шрагъэгъуэт федеральнэ къэрал бюджет еджапІэм и аспирантым - къэкІыгъэхэр зехьэнымкІэ иджырей технологиехэу экологиер зыхъумэхэр зэрызэхилъхьам икіи къызэригъэсэбэпам папщіэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Ізташхьз КІУЭКІУЭ Казбек

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Унафэ

лъэхъэнэм жылагъуэ хабзэмрэ шынагъуэншагъэмрэ къызэгъэпэщынымкіэ адэкіи зэфІэгъэкіын хуей Іуэхухэм ятеухуауэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентым 2010 гъэм мэкъуауэгъуэм и 4-м къищта унафэ №37-РП-м къару имыІэжу къэлъы-

1. «ЦІыху куэд зыхэт Іуэхухэр щрагъэкІуэкІ 2. Мы унафэм къару егъуэт Іэ щыщІэздза махуэм шегъэжьауэ

> Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм КІУЭКІУЭ Казбек и Іэтащхьэ Налшык къалэ 2022 гъэм бадзэуэгъуэм и 27-м

Nº109-P[

Зи щІынальэр фІыуэ зыльагьухэр

Дон Іус Ростов «Дороги славы - наша история» и щіалэгъуалэ жылагъуэ зэгухьэныгъэр Налшык къалэм щыщыхьэщІам къриубыдэу КъБР-м и Лъэпкъ музейм зы-

МУЗЕЙМ и унафэщІ, тхыдэ щІэныгъэхэмкІэ кандидат Накуэ Феликс зи щіынальэр фіыуэ зыльагьу щіалэгьуалэм гуапэу яІущІэри, иригъэблэгъащ икІи хигъэгъуэзащ сурэттех Вэрокъуэ Заур Къэбэрдей-Балъкъэрым и щІыпІэ дахэхэр щызэхуихьэса и лэжьыгъэхэм, республикэм и тхыдэм, Черкасскэхэ тетыгъуэм зэрахьа хьэпшыпхэм.

Накуэ Феликс хьэщ эхэм яригъэлъэгъуащ ди адыгэ фащэхэр, яхутепсэлъыхьащ а фэилъхьэгъуэхэм я тхыдэм, адыгэ Іэщэхэр къызэрагъэсэбэп щіыкіэм.

«Дороги славы - наша история» щ алэгъуалэ жылагъуэ зэгухьэныгъэм и штабым и унафэщ Компаниец Ася жи ащ я гупыр Буйнакск, Мэхъэчкъалэ, Грознэ, Мэлгъэбэг, Нэзран, Владикавказ къалэхэм щыІэну зэрыхүнэсар. АдэкІэ къапоплъэ Іуащхьэмахуэ лъапэ, Псыхуабэ, Минводы, Элиста, Мейкъуапэ, Кореновск къалэхэр.

Ди къалэн нэхъыщхьэр тхыдэ фэеплъхэр хъума хъунымкіэ дыщхьэпэнырщ, тхыдэм и пэжыпІэр цІыхубэм я деж нэтхьэсынырщ, зэредмыгъэхъуэкІынырщ, - жиІащ Ася

Дон Іус Ростов и щіалэгъуалэм мы Іуэхур 2016 гъэм къыхалъхьауэ ягъэзащІэ, жылагъуэ дипломатхэр, «Дом офицеров Южного военного округа», УФ-м нэгъуэщІ къэрал Іуэхухэмкіэ и министерствэр, Дон Іус Ростов областым и правительствэр, Дон Іус Ростов къалэм и Думэмрэ Администрацэмрэ я дэІэпыкъуэгъуу.

БЖЬЫХЬЭЛІ Розэ.

Динейм щыхъыбархэр

КІэлъыплъакІуэхэм хуей?

Запорожье щІыналъэр УФ-м къыхыхьэну къызэрылъэІуам пыщіа Іуэхухэр зэфіэгъэхьэным яужь итщ референдумыр къызэгъэпэщыныр зи пщэ дэлъхэр. Дызэрыщыгъуазэщи, ІэІэтыр дызыхуэкіуэ бжьыхьэм ирагъэкіуэкіы-

«КЪЭРАЛ 16-м я парламентхэм я лыкіуэхэр къэлъэІуащ Урысейм щыщ республикэ дыхъуным теухуа я Іуэху еплъыкІэхэр ди цІыхухэм къызэрагъэлъагъуэм кІэлъыплъыну хуит тщІыну, - жиlащ щlыналъэм и дзэграждан администрацэм хэт Рогов Владимир. - Ахэр Европэ зэгухьэныгъэмрэ Америкэ Ищхъэрэмрэ щыщ къэралхэрщ».

Абы къызэрыхигъэщамкіэ, кіэлъыплъакіуэхэм я нэхъыбэр зыщыщыр Урысейм санкцэхэр къыхуэзыгъэува хэкухэрщ - Германием. Испанием, Канадэм, Мексикэм, Польшэм, США-м, Франджым, Прибалтикэм.

«Запорожскэ областым щыщу Украинэм и унафэ зыхэмылъыжхэм щыпсэухэм я нэхъыбапІэм лъэІукІэ къетхьэжьауэ аращ Урысейм дыхыхьэнри, референдумыр едгъэкІуэкІынуш, Киевыр абы зэран хуэхъуну зэрыхэтым щхьэкІи къэмынэу, - къыхигъэщащ Роговым. - КІэлъыплъакіуэхэм дыхуейуэ пІэрэ? А упщІэм жэуап еттын ипэкІэ дэ дечэнджэщыну ди мурадщ УФ-м и ХэхакІуэ комиссэ нэхъыщхьэм».

Сабийр къригъэлаш

Китайм щыщ Тунсян къалэм дэс, илъэс 31-рэ зи ныбжь Донг Шен ліыхъужьу къалъытэ абы щыпсэухэу и хъыбар зэхэзыхахэм - унэм къехуэх сабийр щІым къытримыгъахуэу къиубыдыфащ.

ЩЫЛАЖЬЭ банкым Іухьэжрэ пэт абы гу лъитащ цІыхухэр гужьеяуэ зэрызэрызехьэм. КъызэрыщІэкlамкlэ, гъунэгъу унэм и етхуанэ къатым и щхьэгъубжэм къыдэхуат илъэситІ фІэкІа мыхъу хъыджэбз цІыкіу. Япэ къатымрэ етІуанэмрэ я зэхуакум иГэ шордакъым къытехуа цІыкІур абыи къепщыхыну и дзакІэм къэсауэ щилъагъум Шен щІэпхъуэри, ар къиубыдащ, асфальтым къытехуэным нэмысу.

Къраджа дохутырхэм сабийр сымаджэщым яшащ. Шордакъым къыщытехуэм абы и лъакъуэхэр игъэузащ, и тхьэмбылми сэкъат игъуэтащ, ауэ къэнэкІафІэу къалъытэ, икІи и узыншагъэр зэтеувэжыну жаlэ дохутырхэм.

ШыщхьэуІум и 2,

♦УФ-м и Хьэуа-Десантыдзэхэм я махуэщ **♦ 1942 гъэм** Налшык Дзэ Плъыжьым щхьэкІэ щагъэхьэзырат ткІуаткІуэ къауэу птулъкІэ мин 20.

Дунейм и щытыкІэнур ·pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкіэ, Налшык пшэр техьэ-текІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 27

29-рэ, жэщым градус 18 - 20

ШыщхьэуІум и 3,

♦Хъарбызым и дунейпсо махуэщ **♦ 1942** гъэм ЗыхъумэжыныгъэмкІэ Налшык комитетым зыхъумэжыныгъэмкІэ гупхэр къызэгъэпэ-

♦1994 гъэм Налшык къыщызэІуахащ Бгырысхэм я дунейпсо конгресс.

щыным теухуа унафэ къищ-

♦ 1936 гъэм къалъхуащ КъБР-м и цІыхубэ сурэтыщІ, скульптор, Балъкъэрым и Къэрал саугъэтыр зрата БжэІумых

Хьид. **♦1939 гъэм** къалъхуащ адыгэ усакіуэ Кіэмыргуей Анатолэ.

♦ 1942 гъэм къалъхуащ публицист, тхыдэ щІэныгъэхэмкіэ кандидат, УФ-м щэнхабзэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ Мэшыкъуэ Тэ-

♦1955 гъэм къалъхуащ

медицинэ щіэныгъэхэмкіэ доктор, КъБКъУ-м и профессор, ЩІДАА-м и академик Джаурджий Оксанэ. **♦ 1955 гъэм** къалъхуащ хи-

мие щіэныгъэхэмкіэ доктор, профессор, РАЕН-м и член-корреспондент, тха-кlyэ, зэдзэкlакlyэ **Хьэмыз**

Дунейм и щытыкІэнур «pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкіэ, Налшык пшэр техьэ-текІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 26 -27-рэ, жэщым градус 19 - 20 щыхъунущ.

Зыгъэхьэзырар ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Мыщэ ylaм удэмыджэгу.

Къэбэрдей-Балъкъэрым ЩэнхабзэмкІэ и министерствэр, «КъБР-Медиа» къэрал кІэзонэ ІуэхущІапІэр, КъБР-м и Журналистхэм я зэгухьэныгъэр, «Адыгэ псалъэ», «Кабардино-Балкарская правда», «Заман», «Горянка», «Советская молодёжь» газетхэм, «Іуащхьэмахуэ», «Литературная Кабардино-Балкария», «Минги Тау», «Нур», «Нюр», «Солнышко» журналхэм я редакцэхэр, «Къэбэрдей-Балъкъэр» ВТК-р, «КъБР-инфо» хъыбарегъащІэ агентствэр, «Эльбрус» тхылъ тедзапіэр яхуогузавэ «КъБР-Медиа» къэрал кіэзонэ іуэхущіапіэм и юридическэ къудамэм и унафэщі Кхъузіуфэ Каринэ Мусэ и пхъум абы и дэлъху КхъуэІуфэ Мурат Мусэ и къуэр дунейм зэрехыжам къыхэкІыу.

ЦІыкІухэм я Іэпэгъу

пэплъэ «Нур» сабий журналым и ебланэ къыдэкІыгъуэр къытІэрыхьащ. Ар зыхуэдэмрэ илъэс ныкъуэм къыдэкlахэм ихуа тхыгъэхэмрэ я гугъу къытхуищ ащ журналым и редактор нэхъыщхьэ Аброкъуэ Беллэ:

- ЦІЫХУМ и уасэр и лэжьыгъэщ» псалъащхьэм щІэту тыдодзэ республикэр зэрыгушхуэ ціыху ціэрыіуэхэм я гъащіэм теухуа тхыгъэхэр. Ахэр ныбжьыщІэхэм шапхъэ ядоплъей. Къишыяхуохъу. нэмыщІауэ, сабийхэм щхьэпэ яхуохъу абыхэм я чэняхуохъу джэщхэмрэ ущиехэмрэ. «Уафэрыбжэ махуэгъэпс» псалъащхьэр адрейхэм къащхьэщызыгъэкІыр ар адыгэ зэрыщытырщ. махуэгъэпсу Адыгэхэр зэрыбжэу щытар гъэм и зэманхэм (щІымахуэ, гъатхэ, гъэмахуэ, бжыхьэ) елъытауэщ. Махуэгъэпсыр ныбжьыщІэхэм блыным фІакъагъэсэбэп мэхъу, лъэпкъ махуэшхуэхэр къыщы-

гъэлъэгъуащ. Къаплъэным и

ЦІыкіухэр зэпымыууэ зы- гъэ дызэрытым ирихьэлізу, теддзащ а псэущхьэм и сурэт зэмылІэужьыгъуэхэр. зэрыхъуауэ, «ЦІыкІураш» напэкІуэцІми къыпащэ. Беллэ зэрыжиІэмкІэ, журна-

лым и номерхэм къытехуащ республикэм ис спортсмен ныбжьышІэхэм дунейпсо ехъулІэныспортым щаІэ гъэхэм, пэжырытхэм, техникэщіэм, унэлъащіэхэм, щіыуэкъабзагъэм зэран псым. хуэмыхъу унэхэр зэращІым, псыхъуэхэр, псынашхьэхэр. губгъуэхэр къабзэу зехьэн, хъумэн зэрыхуейм, нэгъуэщІхэми теухуа тхыгъэхэр. Лъэпкъ, унагъуэ махуэшхуэхэр зэрагъэлъапІэм теухуа тхыгъэ хьэлэмэтхэми дыкъыщоджэ журналым. Сабийхэм. шэч хэмылъу, яфІэгъэщІэгъуэнщ ко-

миксхэр. Псыежэххэм я адыгэ фІэщыгъэцІэхэм гулъытэ зэрыхуамыщіыр, къўажэціэ зезыхьэ псыежэххэм я япэрей адыгэціэхэмкіэ нобэ зэремыджэжыр къалъытэри, журналым къытрадзащ Тэрч, Балъкъ, Бахъсэн, Шэрэдж, Шэджэм,

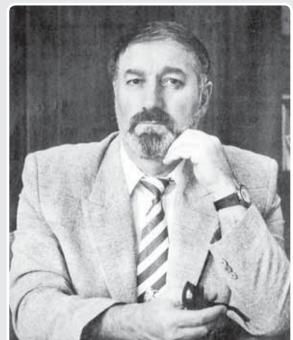
Къулъкъужын, Сэрмакъ, нэгъуэщ псыежэххэм теухуахэр, Нало Женя, Кіуэкіуэ Джэмалдин, Къэзан Сетхьэлий сымэ я тхыгъэхэр къагъэсэбэпри. Ныбжьыщі эхэм яфіэгъэщі эгъуэнщ къыщыхъуа жылэм, щыпсэу щіыпіэм, я унэціэхэм я тхыдэм ехьэлІахэр. - Хъыджэбз цІыкІухэм яхухэт-

хащ фэилъхьэгъуэхэр зэрызэбгъэкІунум хуэзыгъасэ тхыгъэхэр, я напэхэр зэрагъэдахэм хуэдэу, я Іэпкълъэпкъым екlyжу я щыгъынхэри къызэрыхахынум ехьэлІа чэнджэщхэр къыщыхьауэ, - жеІэ Аброкъуэ Беллэ. - Пщащэ ІэпэІэсэхэм, дэрбзэрхэм ІэрыкІхэм, лъэпкъ ІэщІагъэ дахэр зыхъумэхэм гулъытэ яхудощі. Акъылыр зыгъэлажьэ, нэр зыгъэжан джэгукІэ зэмылІэужьыгъуэхэр къыхэтлъхьэурэ, сабийхэр журналым и лэжьыгъэм къыхыдошэ. Гуапэщ «Нурыр» зи Іэпэгъухэр къызэрытпэджэжыр.

Беллэ зэрыжиІэмкІэ, къыкІэлъыкІуэ номерхэм гулъытэ щыхуащІынущ сабийхэм гъэмахуэ зыгъэпсэхугъуэ зэманым я нэгу зрагъэужьыным теухуауэ екІуэкІа Іуэхугъуэхэм.

ТЕКІУЖЬ Заретэ.

Зи Іуэху еплъыкІэр утыку къизыхьэф

Тэзэл, илъэс зэхүэмы-

дэхэм жэуаплыныгъэшхуэ

зыпылъ ІэнатІэхэр епхьэ-

кІащ. Абыхэм ящыщу нэхъ

уигу къыдыхьэу, уи гуащіэ

нэхъыбэ епхьэлІэу узыпэрытауэ сыт хуэдэр къыхэб-

уэ, ар «Кабардино-Балкарс-

кая правда» газетым и

редактор нэхъыщхьэ къулы-къурщ. Абы къыкІэлъокІуэ

«Советская молодёжь» газе-

тым сызэрышылэжьар, а лъэ-

хъэнэр гуапэу сигу къокlыж.

Апхуэдэуй сигу дыхьэу есхьэ-

кІаш КПСС-м и Къэбэрдей-

Балъкъэр обкомым хъыбаре-

гъашіэ Іэнатіэхэмкіэ и къуда-

мэм и унафэщІ къалэнхэр.

Махуэ къэс къыдэкІ газетхэм

ярытыр зэзгъащІэу, ар зэпкъ-

рыхауэ нэхъышхьэм и па-

щхьэм ислъхьэн хуейуэ арати.

сфІэфІу а лэжьыгъэри згъэ-

Партыр щакъутэжым, лэ-

жьапіэншэ хъуахэм сэри са-

къыхэхутащ. А Іуэхум и хэ-

и Совет Нэхъышхьэм и Уна-

къышызэупщІым, «Кабарди-

тым илъэсым щІигъуауэ ре-

дактор зэрамы!эм сышыгъуа-

Палъэ кіыхькіэ унафэщі пыу-

щхьэж къызэрыригъэзэгъым,

къалэныр ирихьэкІыу арат.

Мыдэкіэ къэралым къыщы-

«кърахьэжьат» зэпІэзэрыты-

тІэсхъэну гупхэр. Властым

хуаІэ мыарэзыныгъэр къэзы-

гъэлъэгъуэнухэр куэд хъуати,

утыку кърихьапхъэу къилъы-

тэрт. Апхуэдэ тхыгъэхэр мы-

мащІэу редакцэм къытІэ-

рыхьэрт. Абы и лъэныкъуэкІэ

Къэрмокъуэ Хьэчим и къулы-

къум пэрытыху сытыншащ.

Ахэр утыку къитхьэну хуит

дишІри, апхуэдэ тхыгъэхэм

напэкіуэці щхьэхуэ яхухэтха-

уэ, тхьэмахуэм зэ къытеддзэу

щытащ. Апхуэдэу екіуэкіащ

ЦІыхухэр хущІокъу къулы-

къущіэ Іэнатіэхэр зыіэрагъэ-

хьэну. Сэри сыхущІэкъуащ

къулыкъум. Сыхуеят «Советс-

кая молодёжь» газетым и ре-

дактор сыхъуну, иужькІэ «Ка-

бардино-Балкарская правда»

газетым и унафэщІуи сыщы-

тыну. Япэр къызэхъулІакъым,

етІуанэм сыхунэсащ. Сыт

щхьэкІэ сыхуейт апхуэдэ Іэна-

тІэм? Си щІэныгъэмрэ лэжьы-

хуэщхьэпэн папщІэт къулы-

къущІэ шэнтжьейм сыщІыхуе-

властыр зэрахъуэкІыху.

щызекІуэртэкъым,

- Шэч хэмылъу, псом япэра-

гъэщынт?

зэшІаш.

щіэныгъэлі, тхакіуэ Мэшыкъуэ Тэзэл Инал и къуэр ди республикэм и мызакъуэу, къэралым и шіыналъэ куэдми фіыуэ къыщаціыху. Шыщхьэу/ум и 3-м зи ныбжьыр илъэс 80 ирикъу нэхъыжьыф/ыр

Мэшыкъуэ Тэзэл Ломоносовым и ціэр зэрихьэу Москва дэг къэрал университетыр 1966 гъэм, абы и аспирантурэр 1973 гъэм къиухащ. Тхыдэ щІэныгъэхэм я кандидатщ. 1975 - 1979 гъэхэм ар Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Министрхэм я Советым и Аппаратым, 1979 - 1991 гъэхэм КПСС-м и Къэбэрдей-Балъкъэр обкомым щылэжьащ. 1991 - 1998 гъэхэм «Кабардино-Балкарская правда» газетым и редактор нэхъыщхьэу, 1998 – 2002 гъэхэм КъБР-м печатымрэ хъыбарегъащіэ ізнатіэхэмкіэ и министрым и къуэдзэу щытащ, 2003 – 2008 гъэхэм Къэбэрдей-Балъкъэрым Гуманитар микщ, УФ-м и Журналистхэм, ТхакІуэхэм я союзхэм хэтщ. Абы и Іэвечное», «О пережитом без ретуши», «Больше думал о Родине, чем о благе своём», «Услышанное слово» тхылъхэр. Мы зэманым Мэшыкъуэр литературэ-публицистикэ Іуэхум жыджэру хэтщ.

Іащ, щэнейрэ апхуэдэ лъэІу- лъэхэм кІэ зыкъысхуагъэзащ, универ- щыдэкІ ситет нэужьми аспирантурэр щым я номер зэхэтхэр гъэкъыщызухами. къыщысхуагъэлъэгъуащ кlуэр сэращ. Апхуэдэ япэ СССР-м щІалэгъуалэ зэ- къыдэкІыгъуэр дунейм къыгухьэныгъэхэмкІэ и комитетым, «Советская Россия» га- кlуэгъуэм и 1-м. Нобэ номер зетым, МКъУ-м и журналисти- зэхэтхэр зыгъэхьэзырыжыр кэ факультетым. Дэтхэнэри а республикэхэм адыгэбээ-Іэнатіэ хъарзынэт, ауэ къэз- кіэ къыщыдэкі газетхэрщ: гъэзэжащ сыщалъхуа щІыналъэм, нобэр къыздэсми абы сызэрытемыгушхуам сы- маным, зи гугъу тщІы щІынащогуфІыкІыж. Къищынэмы- лъэхэр къызэрызэрагъэпэщщіауэ, нэгъуэщі хэгъэгухэми рэ илъэси 100 щрикъум, абы си ІэщІагъэкІэ къулыкъу хъарзынэхэр щызыГэрызгъэхьэ- кэхэм яку Гуэхугъуэ зэхуэмыфынут. Псалъэм папщІэ, 1972 дэхэмкІэ гъэм ВЛКСМ-м и ЦК-м лэжьыгъэ ІуэхукІэ сигъэкІуауэ щы-

Пщэрылъ къысщащІат абы къыщыдэкІ щІалэгъуалэ газетхэм я редактор къалэнхэр къэзгъуэтыну. КПСС-м и Чувашие, Мордовие обкомхэм я хэм щІэщыгъуагъ хэлъхьэн секретархэм къысхуагъэлъэгъуат я комсомол газетхэм я унафэщІ къулыкъур, мазэ бжыгъэ нэхъ дэмыкІыуи фэтэр къызатынуи сыкъагъэгу-

тащ Поволжье щІыналъэм.

«Журналистыр пенсэм кіуэркъым икіи зыри щыгъупщэркъым», - щыжыбоІэ

Москва сыкъэнэну Іэмал си- Къэрэшей-Шэрджэс щІынаурысыбзэкІэ къыреспубликэ газети-Лэжьапіэ хьэзырынымкіэ жэрдэмщіатехьауэ щытащ 1994 гъэм щэ-«Адыгэ псалъэ», «Адыгэ макъ», «Черкес хэку». Ди зэмыхьэнэшхуэ иІэщ, республизэпыщІэныгъэхэр къыдэхъуэнымкІэ, дицІыхухэр зэныбжьэгъугъэкІэ зэпыщІэ-

нымкІэ. Сыт газетхэм я къэкІуэнур егъэфіэкіуэнымкіэ хэкіыпіэр жыпІэмэ, Іуэхум фІыуэ хэзыгъэзэщіэну іэщіагъэліхэр зыщіыкі іэщіагъэліхэр къешэліэн, къыщаіэт іуэхугъуэунэтІыныгъэ щхьэхуэхэм зэхъуэкІыныгъэхэр егъэгъуэтын хуейуэ къызолъытэ.

- ЦІыхум зэрызиужьыр, ехъулІэныгъэ гуэрхэм зэрыхуэкіуэр, жыпіэнурамэ, и гъащіэр къызэрекіуэкіыр куэдкіэ елъытащ ар къэзыухъуреихьхэм, и гъуэгуанэм зыщрихьэлІэхэм. Абы и лъэныкъуэкІэ уэ щапхъэ, унэтіакіуэ пхуэхъуахэр щыіэ?

- ЦІыху гъэщіэгъўэн куэдым

сарихьэлІащ, абыхэм яхэтщ,

шэч хэмылъу, гъуэгугъэлъа-

а льэхьэнэр. ціыхухэм хэтыкІэр нэгъуэщІт, зэху-

щытыкіэ дахэ, къабзэ, гуапэ я

зэхуаку дэлът. «Советская

молодёжь»-м щылажьэ гупыр

зы унагъуэм хуэдэу дыкъызэ-

декіуэкіащ, дэтхэнэ зыми и

гуауэри, и гуфІэгъуэри зэдэд

гуэшу. Апхуэдэу си гъащІэм

мыхьэнэшхуэ щагъэзэщіаш

МКъУ-м и егъэджакІуэхэм

псом хуэмыдэу си кандидат

нафэщІу сиІа Гуревич Семён

Ахэр псори зыпэрыт Іуэхум

фІыуэ хэзыщІыкІ, къэухьыш-

хуэ зиІэ щІэныгъэлІ щэджа

хэм ятепщІыхьмэ, сыт абы

ду, уи напэм ухуэпэжу, уи щхьэ

пщіэ хуэпщіыжу, жылагъуэм

уи увыпіэр щыпщіэжу, ціыху-

хэр фІыуэ плъагъуу, узыпэрыт

Іуэхум хэпщІыкІыў ущыты

нырщ псом япэ игъэщыпхъэр.

Мылъкум зэи сытелэжьа

къым, абы зыдебгъэхьэх хъу-

нукъым, зэрыжа ащи, ар уэ-

къыпхуихьыркъым, цІыхур ягу

къызэринэжыр и дуней те

тыкІэрщ. Зэуэ бэльтоитІ пху-

щыгъэгъыну, машинитІым уй-

су къыпхуэжыхьыну? Дэтхэнэ

зы хьэпшыпми и къэгъэсэбэ-

пыкіэрэ чэзурэ иіэщ. Ціыхури

зыхуейр пасэу къызыгуры уар

насыпыфіэщ, зыхуэкіўэр іўп-

щІу илъагъуу и гъащІэ гъуэгур

Давид пщым цІыху лІэщІы-

ъуэр илъэс 70-т къызэ-

рипщыр. Абы къыкІэлъыкІуэ махуэхэр Тхьэм и тыгъэўт

къуащ а гъунэм. ЩІы хъурейм

дызэрытетыну палъэм мы-

хьэнэшхуэ иІэу пІэрэт? Сэ

куэдкІэ нэхъыщхьэу къызо-

лъытэ ищхьэкІэ къыхэзгъэща ціыху лъапіэныгъэхэр пфіэ-

мыкіуэду къыпхуиуха гъащіэр

епхьэкІыныр, укъэзыухъуреи-

хьым лъагъуныгъэкІэ уахуэуп-

сэфу упсэуныр. «ЦІыху арэ-

зыр къулейм нэхърэ нэхъ

насыпыфІэщ», «Нэхъ мащІэ

пщІэхукІэ, нэхъ къызэры-

гуэкlыу псори къыпщохъу»

ахэр си гъащ з къыхуеджэны

сопсэу, гуэныхьыншэ щыІауэ

къызэрилъытэр.

аращ.

зэГухащи.

гъэщ

Мылъкум насып

къызыхуигъэщІар,

Уи ціыхугъэр пфіэмыкіуэ

диссертацэмкІэ

цľыбагъым

щынэхъыщхьэр?

гъуэ схуэхъуахэри зи дуней тетыкіэкіэ, Іуэху еплъыкіэкіэ гъуазэу си ахэри. Псори къэзмыгъэлъэгъуэфми, зыбжанэ къыхэзгъэщынщ. Апхуэдэхэщ КПСС-м и Къэбэрдей-Балъкъэр обкомым и япэ секретару щыта Мэлбахъуэ Тим-Къэбэрдей-Балъкъэр АССР-м и Министрхэм я Советым и тхьэмадэу илъэс зэхуэмыдэхэм лэжьахэу Къущхьэ КІыщыкъуэ, Мамхэгъ Михаил, КъБАССР-м и Министрхэм я Советым и УнафэщІ къулыкъур езыхьэк а Дохъущокъуэ Мусэ сымэ. Абыхэм псоми я гупсысэр куууэ, адыгагъэ, цІыхугъэ нэс яхэлъу апхуэдэт. Си гъащіэм увыпіэ щхьэхуз щеубыд 1985 - 1990 гъэхэм КПСС-м и Къэбэрдей-Балъ къэр обкомым и япэ секретару щыта Елисеев Евгений Абы икъукІэ лэжьыгъэ къызэгъэпэщыкіэ зэпэщ иіэти, сыт

хуэдэ Іуэхури нэхъ тыншу зэфіэха хъурт. Я ціэ къизмыіуэу къысхуэгъэнэнукъым си Іэщіагъэ и піалъэкіэ куэдым сыщыхэгъуэза «Советская молодёжь» газетым и редакщаукІари. Иджыри нэгъуэщІ куэд а щІыпІэ лъапІэм къинащ тор нэхъыщхьэу лэжьахэу КІая командирым и гъусэу. Бийр увыІэртэкъым. Кхъухьлъатэ 12-м шэр къытрагъэлъасэ Чэмал, МахуэлІ Александр, а зэманым абы журналисту щы а Къуэдзокъуэ Хьэсэн сы мэ. ИкъукІэ зэман телъыджэт

лъэрт ди сэлэтхэм. Арати, къыхуащ а унафэм ипкъ иткіэ полкыр икІуэтри, Батлаевскэ деж зыщагъэпщкІуащ. Зэпэщізува лъэныкъуитіым зэпаубыдат а станицэмрэ Мос-Топгъауэхэм ящыщ зы гуп Московский къутырым дэт Ат-

роховэ Еленэ и пщіантіэм дэтащ. Тегъэпсыхьауэ къэкіуа нэмыцэ топышэм сэлэтхэм зыри къахинакъым. Зэхэуэр иуха нэужь, унэгуащэм и къуэмрэ и благъэ щалэ цыктумрэ и гъусэу, 115-нэ шуудзэ полкым щыщ сэлэтит! щыщ!илъхьэжауэ щытащ и пщіантіэм. Игъащіэкіи къимыкіыжыну а щіыналъэм къинащ бгырыс щ алэхэу Гуанэ Хьэцу Дзырэ и къуэмрэ Шымэзокъуэ Жэмалдин Екъуб и къуэмрэ. Еленэ кхъащхьэм кІэлъыплъу щытащ. Езыр дунейм щехыжым щыгъуэ, и нысэ Ульянэ уэсят къыхуигъэнат ардыдэр ищІэну. «Ахэр си Іыхьлым хуэдэщ, - жиІэрт Ульянэ. - СабгъэдэтІысхьэу тІэкІу сыгъмэ, си гур нэхъ псынщІэ мэхъу. Си гуфІэгъуи си гукъеуи ядызогуэш». Зэман дэкlа нэужь, Атроховхэ я пщlантlэм 1942 гъэм бадзэуэгъуэм и 27-м Московский къутырым щызэуа Гуанэ Хьэцурэ Шымэзокъуэ Жэмалдинрэ я фэеплъ щагъэу-

лейтенант Къардэн Мухьэмэд, сэлэт Шэшэн Мухьэмэд, Мыкъуэжь Сулътіан сымэ. Ліыхъужьхэм иужькіэ дамыгъэ лъапіэхэр хуагъэфэщащ. Текіуэныгъэм нэмысами, зи ліыгъэр япэ ища щіалэ куэд орденхэмрэ медалхэмкіэ къыхагъэ-

и 28-м Батлаевскэ станицэр зыхъума 278-нэ топгъауэ шуудзэ мыцэ сэлэтрэ офицеру 50 иукlayэ. Иужькіэ Бэракъ Плъыжьым и орденыр зыхуагъэфэща Щоджэн Хьэутий и фІы-

Вагъуэ Плъыжьым и орденыр хуагъэфэщащ Коломеец

Дзэм хэт дохутыр Смирнов Михаил Виктор и къуэми лІы

И цІэ къиІуапхъэщ Литвинов Михаил Семён и къуэм. Батлаевскэр щахъума бадзэуэгъуэм и 27-м 115-нэ шуудзэм и эскадроныр бийм къиухъуреихьынкІэ шынагъуэ къэхъуат. Литиухыху игъэзэщІащ. Абы хуагъэфэщащ Вагъуэ Плъыжьым

Сержант нэхъыжь Куликов Сергей Герасим и къуэр 337-нэ танк батальоным хэту «Т-34» танкым дэсащ. Батлаевскэмрэ Крепянкэрэ деж щекіуэкіа зэхэуэхэм ротэм и командирым и

зыхуэфащэ дэтхэнэ зыми теухуауэ. 1992 гъэм Тэрч районым щыщ сабийхэм, Гуанэхэрэ Къуэшокъуэхэрэ къабгъэдэкІыу,

щытащ тонни 3 и хьэлъагъыу. ТеплъэкІэ ар мэІум ещхьщ, топышэ къутахуэ къыбгъэдэлъщ.

Ростов областым хыхьэ Мартыновскэ щІыналъэм и Московский къутырым дэт, 115-нэ шуудзэм и цІэр зезыхьэ школым щылажьэ «Хэкупсэ» зэгухьэныгъэм и унафэщі.

журналист, публицист, щІэныгъэлІ, тхакІуэ Мэшыкъуэ Тэзэл и ныбжьыр илъэс 80 ирокъу Зыми хыумыгъэгъуэщэн, зи хъэт зи зи журналист, публицист,

республикэм и жылагъуэ, политикэ гъащ эм жыджэру хэтащ, ноби Іуэхугъуэ зэхуэмыдэхэм теухуа и гупсысэхэр иІэщ.

къэхутэныгъэхэмкіэ и институтым и щіэныгъэ лэжьакіуэ нэхъыжьу щыіащ, 2008 - 2010 гъэхэм «Эль-Фа» тхылъ тедзапіэм и редактор нэхъыщхьэу лэжьащ. Тэзэл журналистхэм я республикэ, урысейпсо, дунейпсо зэпеуэхэм я лауреатщ. Ар УФ-м щэнхабзэм-кlэ щlыхь зиlэ и лэжьакlуэщ, Адыгэ Республикэм, КъШР-м щlыхь зиіэ я журналистщ. Творчествэмкіэ дунейпсо академием и акадедакъэ къыщіэкіащ «Мерило всех ценностей», «Злободневное и

Журналист, щіэныгъэлі ціэрыіуэм и махуэ лъапіэм иредгъэхьэліэри, упщіэхэмкіэ зыхуэдгъэзащ.

МЭШЫКЪУЭ Тэзэл:

Сэ зэи зыри стхакъым зыгуэрым и гупсысэкІэм зытезгъэхиэни сыхищіэкъци

акъылым хигъахъуэркъым, ар зылъысым насып иІэмэ, абы кърит зэфіэкіымкіэ ціыхухэм зэрахуэщхьэпэным

Сэ зэи зыри стхакъым зыгуэрым и гупсысэкІэм зытезгъэхуэну сыхущІэкъуу, сытым дежи си Іуэху еплъыкІэр утыку къызэрисхьэным иужь ситащ. Птхыну узыхуейр, уи гупсысэр кІыпіэ къэслъыхъуэў КъБР-м къэпіуэтэн ипэ, ар нэгъуэщіхэм къазэрыщыхъунур зэпэпфэщІ Къэрмокъуэ Хьэчим зы-хуэзгъэзащ. «Сыт хуэдэ лэлъытмэ, уэ ужурналисткъым икІи утхакіуэкъым. Пэжщ, абы жьыгъэт узыхуейр?» - жиlэу къикІыркъым уи щхьэ къихьэ псор птхы хъуну, но-Балкарская правда» газекъипхьа псалъэмкіэ сытым дежи жэуап пхуэтыжыфу ущытын хуейщ. Си къулыкъум зэти, абы и унафэщІу сыкІуэнт сытешыныхьу, си еплъыкІэр, жысіат. Піалъэ къыхамы- си гупсысэкіэр кхъузанэм гъэкіыў а іэнатіэм сагъэўваш. шіэзухуэншіыкіакъым икіи, «Кабардино-Балкарская пэжыр жысіэнщи, апхуэдэ си правда» газетым сыщыкlуар щытыкІэрипэкІэсыкІуэтэнымлъэхъэнэ гугъум ирихьэлІат. кІз Ізджэрэ зэран къысхуэхъужащ. Ауэ абыи сыхущІегъуэхык а зимы а редакцэм хабээ жыркъым, си гупсысэр нахуэу утыку къызэрисхьэфым гухэхъуэ къызиту си гъащІэр есзэрыхуигъэфащэм хуэдэу и

хьэкІащи. Дэтхэнэ цІыхуми и гъащІэм егъэлеяуэ гукъинэж щыхъу зэхъуэкІыныгъэхэм лэжьыгъэ, лъэхъэнэ хэтщ. Си зэфіэкіыр зыхуэдэр нэгъэсаныгъэм и лъабжьэр къэзыгъэ- уэ къыщызыкъуэсхыфыну ІэнатІзу сэ сызыпэрытар «Кабардино-Балкарская правда» газетым и редактор нэхъыщдэтхэнэми и тхьэусыхафэр хьэ къулыкъурщ. Ар республикэм и тхыдэм зэхъуэк ыныгъэшхуэ щигъуэта лъэхъэнэм хуэзащ. А ІэнатІэм сыпэрыткіэрэ сэ схузэфіэкіащ ди Къэбэрдей-Балъкъэрым мамырыгъэр, зэкъуэтыныгъэр, зэгузэпэщыныгъэр щыхъумэным си гуащІэ хэслъхьэн.

- Уи гукъэкІыжхэм гуапэу икІи уригушхуэу къыхощыж Москва щыбгъэкІуа илъэсхэр. МКъУ-м и журналистикэ факультетыр къэзыуха, иужькіэ а университетым и аспирантурэм зи щ эныгъэм щыхэзыгъэхъуэжа щіалэм, шэч хэмылъу, лэжьыгъэ хъарзынэ абы щызы Іэригъэхьэфынут. Ди къэралым и къалащхьэм укъанэу абы къулыкъу зэрыщызумыгъэгъуэтам ущыхущІегъуэжа къыпхуихуа?

Университетыр къыщыдугъэ и піалъэ къэсщіамрэ нэсу хам, цІыхуи 3 - 4 дыхъуу, абы и къэзгъэсэбэпын, цІыхухэм сааспирантурэм дыщІагъэтІысхьэжыну къытхуагъэлъэгъуат. АрщхьэкІэ къыздеджахэми Іэр. Пэж дыдэу, а шэнтжьейм сезыгъэджахэми яфІэгъэщІэкъует апхуэдэ Іэмал икІи ар сэ гъуэну сыкъэнэн здатэкъым. сызыщ і эхъуэпса и лъэныкъуэ-СыщІалэт, тегушхуэныгъэшкІэ къысхуэгъэсэбэпауэ къыс- хуэхэр схэльти, «батэр згъэ-

кІуэжаш. Гукъыдэжышхуэ сисыпэрыхьэну. Сыщеджэм къыщыдэкІ «Молот», Москва щытрадзэ «Советская Росгазетхэм. ТАСС-м, КПСС-м и ЦК-м и газетым лэжьыгъэ и палъэм зышыхэзгъэгъуэзати, Іуэхум сыдихьэхат. Шыналъэм къэзгъэзэжзетым корреспонденту сыуващ, куэд дэмыкІыу дзэм къулыкъу щысщіэну cpaджащ. Ар щесхьэкіащ ТашкІэрэ къэрэгъулу сыздэщытым сегупсысырт: «Уа, сыту ахьмакъыу сыкъыщІэкІа. Зыкъисхыу сыхуэпауэ, сызыхуейр згъуэту а еджапІэм сыщІэмысу мыбы щхьэ сыкъэкlуат», - жысlэурэ. Армэ нэужьым «Советская молодёжь» газетым си лэжьыгъэм щыпысщэжащ. Ауэ иджы щТэхнум. Махуэ гуэрым МКъУ-м мэм и кафедрэхэм ящыщ зым и унафэщі, профессор Пельт Владимир телефонкіэ сиплі дэкіыжауэ, тезгъэзэзыпысщІэри, си мурадхэр жащ абы.

хуэсіуэтащ. Абы занщіэу ар Іэт лэжьыгъэм нэхъ псынщіэу къыздиіыгъащ икіи къызжиlащ: «Сэ сызэрыщыгъуащыгъуэ Ростов областым зэмкіэ, уэ щіалэгъуалэ газетым ущолажьэ. Ди кафедрэм комсомол-шалэгъчалэ прессэм щыІэ гугъуехьхэм теухуаvэ пэжьыгъэ зыбжанэ игъэхьэзырыну и мурадщ, а унэтІыныгъэр зыхуей хуэзэу джа хъуакъым, къэхутэныгъэ гъэри, «Советская молодёжь» га- щІэгъуэнхэр пхуэгъэхьэзырынущ. Апхуэдэ зы лэжьыгъэ

иужь уихьамэ, хъарзынэт», Псалъэмакъ лей къыхэзмыгъэкІыжу абы арэзы сытекент. Мис абы щыгъуэм, жэщ- хъуащ. Мурадыр къыщохъулІэнум и деж. абы пышіа Іуэхухэр гъэщІэгъуэну зэтохуэ. Абы ирихьэлІэу си адэр къызэупщІат: «Уа, иджыри адэкіэ уи щіэныгъэм щыхэб-гъэхъуэн щыіэ?» - жиіэри. «ЩыІэщ, къэзуха университетым згъэзэжу, абы и аспирантурэм иджыри илъэсишкіэ сышеджэ хъчнуш». - жесlаш щіэхыурэ сегупсысырт адэкіи абы. «Кхъыіэ-тіэ, щіэтіысхьи си щіэныгъэм зэрыпысщэ- еджэ, улэжьэну сытым дежи пхущІыхьэнш», - къызэлъэІvат журналистикэмкІэ и къуда- ар. Абы иужькІэ къикІуэтыжыпІэ сиІэтэкъым. Арати, МКъУ-р къызэрызухрэ илъэ-

псор зытебухуа лэжьыгъэр, нобэ ІэнатІэм упэрымытыжми, къызэрумыгъэнар. Дауи, республикэм и хъыбарегъащіэ Іэнатіэм къыщекіуэкіхэми ущыгъуазэщ. Лъэныкъуэкіэ щыту а іуэхум къыхэплъэ ІэщІагъэлІым, псом хуэмыдэу газетхэм я щыіэкіэ-псэукіэм, я къэкіуэнум теухуауэ, и еплъыкіэр сфіэгъэщіэгъуэнщ. Набдзэгубдзаплъэу сыкІэлъоплъ а Іуэхум. КъыдэкІыгъуэр зыхуэдэр къызэрыслъытэр, псом япэрауэ, и тиражым-

уи тхылъхэм ящыщ зым

хуэпщІа эпиграфым. АбыкІэ

гурыІуэгъуэщ уи гъащіэ

кіэщ. Иджыпсту ар егъэлеяуэ мащіэщ. Мин бжыгъэкіэ іэ зытрадзэу щыта газетхэм, нобэ щіэджыкіакіуэшхуэ зэрамыІэжыр жагъуэ сщохъу. «Кабардино-Балкарская правда» газетым. ар къыщІыхэзгъэщар абы республикэм ис лъэпкъ псори еджэфыну зэрыщытырщ, и тиражыр минитІым нэсыркъым. Ар дауэ? Интернетыр ди гъащІэм жыджэру къызэрыхыхьар, Іэ тедзапщіэр зэрылъапіэр куэдкіи абы и шхьэусыгъуэщ. Ауэ абы и закъуэу піэрэ?! Сэ си фіэщ хъуркъым газетым къэкІуэн имыІэжу, цІыхухэр абы еджэну хуэмеижу. Газетым и купщіэкіи и теплъэкіи махуэ къэс зихъуэжу щытыпхъэщ. Гъащіэм къыщыхъухэр, щіэщыгъуэ гуэрхэр щіэджыкіакіуэхэм ябгъэдилъхьэн хуейщ. Редакторхэм газетеджэхэр къы-ІэмальниІэ зэрыдахьэхын гуэрхэр я лэжьыгъэм халъхьапхъэщ

«Кабардино-Балкарская правда»-м и редактор нэхъыщхьэу сыщыщытам, къалэм дэт газет щапіэхэм мазиті къэс си лэжьакІуэхэр згъакіуэрт, къыдэкіыгъуэм иіэ щі эупщі эрагъэщі эну: сыт хуэдиз къа Гэрыхьэрэ? Дауэ зэращэхур - къахуинэрэ хьэмэрэ иримыкъурэ? Абыхэм кърахьэлІэ хъыбархэм елъытауэ, Іуэхур зэрефІэкІуэнум и хэкІыпіэхэр къэслъыхъуэрт. КъищынэмыщІауэ, Ищхъэрэм хыхьэ республикэхэм, Ростов, Краснодар, нэгъуэщІ щІыналъэхэми къыщыдэкІ газетхэм махуэ къэс сакІэлъыплъырт, апхуэдэ къыдэкІыгъуэхэм гъэщІэгъуэну хэслъэгъуахэр си лэжьыгъэм къызэрезэгъкІэ къыщызгъэсэбэпырт. ЗэпыщІэныгъэхэр зэхудиГэуи дыкъэгъуэкіурыкіуащ. Псалъэм папщіэ, Адыгэ, Къэбэрдей-Балъкъэр,

1942 гъэм и бадзэуэгъуэ гуащІэр Хэку зауэшхуэр дигу къыщыдгъэк ыжкіэ, ди адэхэмрэ

адэшхуэхэмрэ яхуэгъэза фіыщіэм дэщіыгъуу гушхуэныгъэ зыхыдощіэ. Ди Хэкум щыщ лъэпкъ псори зы анэ къилъхуам ещхьу зэбгъурыту бийм зэрыпэщізувар шэч зыхэмылъыж зэкъуэтыныгъэт. Къару щэху гуэр яхэлъщ ди цІыхухэм, къапэплъэ гузэвэгъуэр я нэгум къыщІэмыувауэ, наlуэ къэмыхъуу. Лlыгъэ фlэпщыфынущ абы. Щалъхуа щІыналъэм хуаІэ лъагъуныгъэкІи уеджэфынущ. Илъэсищэ бжыгъэкіэ ціыхупсэм зэхуихьэса фіы псори зоуlу а къарур къыщеблкіэ. Гузэвэгъуэм дежщ ар зыхэлъ ціыхухэр утыку къыщихьэр. Ліыгъэр ягъэбагъуэу я Хэкум и пщіэр яіэтын папщіэ.

КЪЭБЭРДЕЙ-Балъкъэрымрэ Мартыновкэ щІыналъэмрэ я зэпыщІэныгъэр 115-нэ шуудзэ дивизэм хэтахэм ягъэжа лъым зэкІэришхащ. 1942 гъэм и бадзэуэгъуэм 115-нэ шу дивизэр 135-нэ, 155-нэ танк бригадэхэм, 302-нэ фочауэ дивизэм я гъусэу, бийр Сталинград бгъэдамыгъэхьэн папщіэ, Мартыновкэ деж щызэуахэщ. Зэхэуэхэр щекіуэкіащ Батлаевскэ станицэм деж, 1942 гъэм бадзэуэгъуэм и 27-м пщэдджыжьым сыхьэти 4-м деж къыщыщІэдзауэ.

115-нэ шуудзэм щыщ 297-нэ Бахъсэн полкымрэ 278-нэ Нартан полкымрэщ ди къутырхэм папщІэ зэуар, лъагагъ 50-м тет Батлаевскэ станицэмрэ Лысый Іуащхьэмрэ бийм щахъумэн папщІэ. Жыжьэрыуэ топхэр зи щІыбагъ къыдэт шуудзэмрэ бийм и дзэ лІэужьыгъуэу автомашинэхэмрэ танкхэмкіэ зэщіэузэдамрэ щызэпэщіэувауэ щытащ аб-

Пщэдджыжьым сыхьэти 7-м бийм танк 20-рэ лъэсыдзэу ротитІрэ къришажьэри, зэхэуэр иублат. ЛагъымыдзхэмкІэ и гъуэгур зэлъы уагъэк уэтауэ, нэмыцэдзэр ди сэлэтхэм къебгъэрыкІуэрт. Ауэрэ бийм танки 8 фІакъутэри, езыри Лысый Іуащхьэм нэс Іуадзащ. ЯІэщІэкІар зыІэрагъэхьэжын щхьэкІэ, нэмыцэхэм заудыгъуати, епліанэ эскадроным и командир капитан Тихомировымрэ абы и къуэдзэ, лейтенант нэхъыщі Хьэціыкіу Хъусенрэ я пашэу совет сэлэтхэр бийм еб-

Пщыхьэщхьэм сыхьэтий хъуху бийм Батлаевскэм топышэ къытригъэлъэлъэн щигъэтакъым. Абы ирихьэлІэу, станицэм къэкІуащ дивизэм и командир, полковник Скороход Антон Филипп и къуэр. Сыхьэт 22.00-м командирым и унафэ къыдэкlащ: «1942 гъэм бадзэуэгъуэм и 28-м сыхьэти 3.00-м бийм ебгъэрыкІуэн хуейщ. Унафэр – нэмыцэхэр Лысый Іуащхьэм къехухауэ, Крепянкэ къутырым деж щызэтеу-

Абдежым нэмыцэхэм иджыри лъэсыдзэ батальонитІрэ танк 24-рэ зэхэуэм къыхишэщ, кхъухьлъатэхэр къиутІыпщри, ди сэлэтхэм къатеуэн щ адзэжащ. 115-нэ шуудзэм и 297нэ, 278-нэ полкхэм хэт зауэлІхэм ялъэкІ къамыгъанэу бийм и танкхэм пэщіэтт. Ауэрэ абыхэм ядэіэпыкъуну 135-нэ танк бригадэр макіуэ. Лъэныкъуитіыр жэщ псом зэзэуащ. Бадзэуэгъуэм и 28-м шуудзэ полкхэм лъагапіэ 50-р зыіэра-

Махуэм и кlыхьагъкlэ Лысый Іуащхьэр зэм советыдзэм иубыдыжырт, зэм бийм Іэрыхьэрт. Танк 30-рэ батальонитІрэ къыхишэурэ, кхъухьлъатэхэмрэ жыжьэрыуэ топхэмрэ зи щІыбагъ къыдэт бийм зэхэуэр щэнейрэ иублэжащ. Хуэмурэ танк 30-м щыгур къухьэпІэмкІэ къаухъуреихьын щІадзэри, ди дзэхэр а къапхъэным ираубыдэн щхьэкІэ, Сухая Ряскэ псыбэкъумкіэ Батлаевскэ станицэм и къуэкіыпіэ лъэныкъуэмкіэ яунэтіащ. Лейтенант нэхъыщіэ Швед и унафэхэр зи чэзу защІэт бийм и мурадыр къримыгъэхъулІэнымкІэ. Нэмыцэ танкхэр зыкъутэ топгъауэхэр зыщысхьыжхэртэкъым. Мы зэхэуэм къыщыхэщащ топгъауэхэу Къуэшокъуэ Къаншумэс, Гуанэхэ Мурадинрэ Мухьэмэдрэ сымэ. Мыбдежырщ майор Севастьяновыр уІэгъэм щиліыкіари капитан Тихомировыр, лейтенант ХьэцІыкІур, политрук Хьэгъэжейр

Мыбдежым щекіуэкіа зэхэуэхэм ліыгъэ яхэлъу хэтащ <u>- Тэзэл, гъуэгуанэ гъэщІэ-</u> ъуэн икіи купщіафіэ уи Ныбжьыр зы илъэс бжыгъз гуэрым щыхуэкІуэм и деж гупсысэм куэд щІеплъы Щоджэн Хьэутий Мурадин и къуэр 1942 гъэм бадзэуэгъуэм кіыж. Гъащіэм къуита дерс-

взводым и командиру щытащ. Абдежым щекІуэкІа зэхэуэм уІэгъэ зэрыщыхъуам хуэдэу, пулемётыр имыутІыпщу, абы бийм и лъэсыдзэр танкхэм пэјэщіэ ищіат, апщіондэху нэгъэщ эскадроныр щытыкІэ гугъум къызэрикІар.

Михаил Василий и къуэми. Абы игъэзэщІа тІасхъэщІэх къалэныр ди сэлэтхэм сэбэп яхуэхъуащ бийр зэтраукІэнымкІэ.

гъэ къыщызыкъуихащ мы зэхэуэм. Батлаевская-Пробуждение щІыпІэм деж 1942 гъэм бадзэуэгъуэм и 26-м щегъэжьауэ шыщхьэуІум и 1 пщІондэ щекІуэкІа зэхэуэхэр здекІуэкІым, бийм и топышэхэр зэрызэпымыум щхьэкІэ къимыгъанэу, дохутырым уІэгъэхэр зауэ губгъуэм къришурэ сымаджэщым нишэсырт. Езым и закъуэ Смирновым апхуэдэ щ ык эк із губгъуэм кърихауэ щытащ уІэгъэ 25-рэ, бадзэуэгъуэм и 28-м контузием зэриубыдам хуэдэу. Абыи «ЛІыгъэ зэрызэрихьам папщІэ» медаль хуагъэфэщауэ щытащ.

виновым полкым хуища унафэм и фаыгъэка ар бийм къехъул акъым. Езы взводым и командирым нэмыцэ машинитІ къигъауэри, лъэсыдзэм щыщу цІыху 25-рэ иукІауэ щытащ. УІэгъэ зэрыхъуам щхьэкІэ къэмынэу унафэр зэхэуэр

гъусэу абы бийм и машинэ зыбжанэ зэтрикъутащ. Езыр зэрыс танкым топышэ къызэрытехуам емыплъу, зауэ губгъуэм къикІыжыфауэ щытащ. Абый иратащ Вагъуэ Плъы-А зи гугъу тщ ахэр хъыбар к эщ дыд эу аращ лыхъужьыц э

Мартыновскэ щІыналъэм фэеплъ къашэри, Лысый щыгум и 50 лъагапІэм трагъзувауз щытащ. 2007 гъэм Новосёловское къуажэм Іуащхьэм и щІыІум абдежым щекІуэкІа зэхэуэм и фэеплъу мывэшхуэ трагъэувауэ

Эскадроным и командир ХьэцІыкІу Хъусен и къуэ Борис и адэм фэеплъ хуигъэувауэ щытащ 2019 гъэм. ПщІы бжыгъэм фокі топгъауэхэм лыгъэу зэрахьар Дызыдэплъеини дыщІэгушхуэни диІэщ

гъащІэм ищІэжыркъым. ФЕДЮШИНЭ Татьянэ, шеєм ішіммешеджи

Гъэлъэгъуэныгъэхэр Прокуратурэ

Адрейхэм къащхьэщык Іыу

Ткаченкэ Андрей и цІэр зезыхьэ СурэтыщІ гъуазджэмкіэ музейм гъэлъэгъэщІэгъуэн гъуэныгъэ къыщызэІуахащ. «Исключение» зыфіаща выставкэм утыку къыщрахьащ «Синдикат» зэгухьэныгъэм хэт сурэтыщіхэм я Іэдакъэщіэкіхэр. Ар къызэрагъэпэщащ КъБР-м и СурэтыщІхэм я зэгухьэныгъэмрэ метр» творческэ лабораторэмрэ я дэІэпыкъуэгъуу.

ІЭМАЛ зэмылІэужьыгъуэхэмкіэ щіа, теха сурэтхэр, хьэпшып зэхуэмыдэхэр, арджэнхэр, нэгъуэщІхэри щыплъагъунущ мы махуэхэм (выставкэр шыщхьэуlум и 8 хъуху екІуэкІынущ) музейм и пэшхэм. Абыхэм ящыщ дэтхэнэ зыри зэфІэкІ зиІэ цІыхухэм, зи гуащІэкІэ адрейхэм къашхьэшыкІхэм я лэжьы-Апхуэдэхэщ Мэзло Руслан, Хъалил Миланэ, Ро- мурадыр ууеймрэ умыуейммановская Ленэ, ЖьакІэмыхъу Алинэ, Бещто Далие, Жэбалы Заирэ, Газаевэ Разия, ХьэцІыкІу Миланэ, Къарей Элинэ, Кулатов Камиль, Дурневэ Дарье, Жавлиевэ Каринэ, Емкъуж Иннэ, Що- зэlуихым жиlащ ар адрейхэм махуэ Дарье сымэ. «Исклю-

Гъэлъэгъуэныгъэхэр къызэгъэпэщынымкІэ музейм и къудамэм и унафэщі Леонтьевэ Нинэ зэlущіэр къыщыкъазэрыщхьэщыкІыр, «экспочение» гъэлъэгъуэныгъэм и зиционнэ гъэунэхуныгъэкlэ»

уеджэ хъунуи зэрыщытыр. рэ, къезэгъымрэ леймрэ къэгъэлъэгъуэнырщ.

хигъэщащ сурэтыщІ ныб- хэр жьыщІэхэм я ІэдакъэщІэкІхэр телъыджэ зэрыщыхъуар.

гукъыдэж къызитащ. Я теп-Къэбэрдей-Балъкъэрым и лъэкlия купщlэкlи», - жиlащ цІыхубэ сурэтыщІ, КъБР-м абы. Езым зэрызыкъиумы-ЩэнхабзэмкІэ и министерст- сыжамкІэ, Анатолэ щыгъуавэм и Методикэ центрым и зэт Мэзло Руслан и арджэнунафэщІ Жылэ Анатолэ къы- хэм, ауэ абы апхуэдэ сурэтзэрищІыр къыщищІар

иджыщ. - Ди лэжьыгъэхэм зи гугъу «Дэтхэнэ зыми и лэжьыгъэм щытщІ «адрейхэм емыщхьу»

гупсысэр шыдукъуэдияш гъэлъэгъуэныгъэм. Дэтхэнэ зы лэжыгъэми езы сурэтыщІ-хэм я тхыгъэ и гъусэщ, ар зищІысымрэ абыкІэ жаІэну зыхуеямрэ къыщыхьауэ. АбыкІэ дэ гъэлъэгъуэныгъэр нэхъ гурыІуэгъуафІэ тщІыну дыхэташ, - жеlэ выставкэр къызэзыгъэпэща сурэтыщ ХьэцІыкІу Миланэ.

Гъэлъэгъуэныгъэм и программэм къызэщlеубыдэ lyэху зыбжанэ. Псалъэм и ялъагъунур гурагъэlуэнущ езы сурэтыщІхэм, усэ пшыхь-

тыщІ ныбжьыщІэхэр зэзышалІэ «Синдикат» зэгухьэныгъэм (къызэрызэрагъэпэщрэ илъэс иримыкъуами) лэжьыгъэ хъарзынэ къазэрехъулІэр. Жылагъуэ ядэлажьэкІэрэ абы Кавказ Ищхъэрэм щызыхуегъэхъу щэнхабзэ, гъуазджэ Туэху зэмылІэужьыгъуэхэр. дызэрыхъум Іэмал къыдет дызыдэІэпыкъужурэ гъэлъэгъуэныгъэхэр къызэдгъэпэщыну, тхыгъэхэр дгъэхьэзырыну, ди лэжьыгъэ и лъэныкъуэкІэ зыр адрейм щІэгъэкъуэн дыхуэхъуну», - жеlэ

Сурэтхэр Къарей Элинэ

хьэтыркіэ, Васильев Тамерлан и фильм къагъэлъэгъуэ-нущ, музейм къекlyалІэхэм

хэр щыІэнущ. Къыхэгъэщыпхъэщ сурэ-

ІуэхушІапІэхэм

ИСТЭПАН Залинэ.

«Си къуажэм фыкъеблагъэ»

А фіэщыгъэм щіэт зэхыхьэ гукъинэжхэр шекІуэкІащ Бахъсэн районым хыхьэ Къулъкъужын Жанхъуэтекъуэ, Ипщэ, Кременчуг-Константиновскэ къуажэхэм щэнхабзэмкіэ я унэхэм. Ар траухуащ республикэм и къэралыгъуэр илъэси 100 зэрырикъур МЫ гъэм зэрагъэлъапІэм.

КЪУЛЪКЪУЖЫН Ипщэ къуажэм ЩэнхабзэмкІэ и унэм адыгэ хабзэм тету къуажэдэсхэмрэ хьэщІэхэмрэ щрагъэблэгъащ. Республикэм и къэралыгъуэр илъэси 100 зэрырикъум и щІыхькІэ утым деж щагъэува шызэхуахьэсат дапхъэм къуажэм къыдэкіа ціыху ціэрыіуэхэм я зэфіэкіхэм, жылэр къызэрыунэхуамрэ абы зэрызиужьамрэ теухуа тхылъхэр. ХьэщІэхэр кіэлъыплъаш лъэпкъ шхыныгъуэхэр зэрагъэхьэзырым. Къапштэмэ. яфІэгъэшІэгъуэнт адыгэ хьэлыуэ зэрашІыр.

Бахъсэн район администрацэм и Іэтащхьэм и къуэдзэ Іэхъуэбэч Андзор зэхыхьэм кърихьэліахэм защыхуигъазэм, жиІащ Къулъкъужын Ипщэ къуажэм дэсхэм районым и зыужьыныгъэм хэлъхьэныгъэфІ зэрыхуащіар, ахэр ціыху гуа-щіафізу, хьэщізкіз фіыуз къызэрекіуэкіыр.

Утыкур хуит зыхуащІа ныбжьыщіэхэр къеджащ ЩоджэнцІыкІу Алий, Уэрэзей Афлик, АфІэунэ Лиуан сымэ я усэхэм. ЩэнхабзэмкІэ vнэм и лэжьакlуэхэм адыгэ къафэм, театрым щаю зэфІэкІхэр къызэхуэсахэм ирагъэлъэгъуащ. Фестивалым хыхьэу концерт гукъинэжкіэ кърихьэліахэм я нэгу зрагъэужьащ республикэм и артист ціэрыіуэхэу Тхьэгъэлэдж Светланэ, Гъукіэ Ислъам, Насып Астемыр, Шэрхъ Любэ, КъуэщІысо-къуэхэ Зауррэ Тимуррэ, Жыгун Эдуард сымэ.

Махуэшхуэ зэхыхьэм щы- скэ къуажэм и щэнхабзэ пащащ къуажэм Щэнхабзэмкіэ и щагъэлъэпіащ республикэм унэм. Абы щагъэлъэгъуащ и къэралыгъуэм и махуэр. ціыху лъэпкъ Іэпщіэлъа- Крем-Константиновскэ пщіэхэм мывэ лъапіэхэм, жылэм зэныбжьэгъугъэрэ цым, фэм, нэгъуэщІхэми пщІэрэ яку дэлъу лъэпкъ 30 къыхащінкіа хьэпшып гъэ- зэрыщыпсэур (адыгэ, балъ-

- Дэтхэнэ зы жылэми и хэри) я гуапэу къыхагъэщащ гурыфІыгъуэ нэхъыщхьэр зэхыхьэм къыщыпсэлъахэм. абы щыпсэу ціыхухэм я зэфіэкіымрэ ехъуліэныгъэмрэщ. Жанхъуэтекъуэ къуажэм илъэс зыбжанэ хъуауэ лъэпкъми Іэмал ирет я щэнпщіэрэ зэныбжьэгъугъэрэ хабзэ хъугъуэфіыгъухэр, я я зэхуаку дэлъу, республи- зэфІэкІхэр, я щІыналъэм кэм и тхыдэр яхъумэу, хуаlэ лъагъуныгъэр къышалъэпкъ хабзэхэр ялъытэу гъэлъэгъуэну. Къуажэдэсхэр шопсэу лъэпкъ зэмылІэужьыгъуэхэм щыщхэр, жиІащ Бахъсэн район администрацэм и Іэтащхьэ Балъкъыз Артур. Ар къуа-

хыхьэм лъэпкъ шхыныгъуэ-

хэри щапщэфіащ.

жэдэсхэм ехъуэхъуащ псэукіафіэ хъунхэў. Жанхъуэтекъуэ къуажэр къызэрыўнэхуам къызэрагъэпэща гъуэныгъэм хьэщІэхэм зыхагъэгъуэза нэужь, адыгэ, балъкъэр, урыс уэрэдхэмрэ къафэхэмкіэ гъэнщіа концертым еплъащ. Республикэмрэ районымрэ я артист пажэхэм хэкум хуаІэ лъа-

лъэпкъхэм я къафэхэр ягъэлъэгъуаш. Кременчуг-Константинов

жаІащ, Кавказ Ищхъэрэм ис

Жанхъуэтекъуэ лэжьакГуэхэми нэгузыужьу щІэгъуэнхэр. Апхуэдэу зэ- къэр, урыс, хьэрып, куржы, белорус, ермэлы, тырку, кІэрей, цыджан, нэгъуэщІ-

> Бахъсэн районым и къуажэ псоми щекІуэкІ щэнхабзэ зэхыхьэм дэтхэнэ зы жэуаплыныгъэ пылъу бгъэдыхьащ икІи къайхъулІащ махуэшхуэр щІэщыгъуэу къызэгъэпэщыныр, - жиlащ

> хэри) я гуапэу къыхагъэщащ

Балъкъыз Артур. Мыбы щагъэлъэгъуащ ціыху Іэпщіэлъапщіэхэм я Іэдакъэ къыщІэкІа лэжьытеухуауэ гъэхэр, я ехъулІэныгъэхэм гъэлъэ- щыхьэт техъуэу тхыдэ-лъахэхутэ музейм щахъумэ хьэпшыпхэр.

Концертым зыкърезыгъэхьэліахэр къуажэм и къекіуэкіыкіам хагъэгъуэзащ, абдеж усэ къыщеджащ, щапхъэу къалъытэ унагъуэ нэгъуныгъэм теухуа уэрэдхэр хъыфІхэр щагъэлъэпІащ.

> Тхыгъэри сүрэтхэри зейр ТЕКІУЖЬ Заретэщ.

Дзэлыкъуэ районым и прокурорыр

Урысей Федерацэм и Прокурор Нэхъыщхьэм и унафэкіэ япэ класс зиІэ юрист Карпов Александр Игорь и къуэр Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Дзэлыкъуэ районым и прокурору илъэси 5 піалъэкіэ ягъэуващ 2022 гъэм бадзэуэгъуэм и 14-м.

КАРПОВ Александр 1991 гъэм къалъхуащ, Ставрополь къэрал университетыр 2012 гъэм къиухащ. 2014 гъэм и дыгъэгъазэ 2018 гъэм и мэлыжьыхь зэманым къулыкъур щрихьэкІащ Урысей Федерацэм и Следственнэ комитетым и органхэм.

Прокуратурэм лэжьэн щыщІидзащ 2018 гъэм. Ар щытащ Красноярск крайм хыхьэ Норильск къалэм и прокурорым и дэІэпы-Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Тэрч районым и прокурорым и дэІэпыкъуэгъу нэхъыжьу, республикэ прокуратурэм федеральнэ шынагъуэншагъэмкіэ, лъэпкъ зэхущытыкіэхэмкІэ, экстремизмэмрэ террорымрэ япэшІэтынымкІэ, законхэр зэрагъэзащІэм кІэлъыплъыным кІэ къудамэм и прокурору, я щхьэ шынагъуэншагъэр къызэгъэпэщынымрэ физическэу хъумэнымкіэ и къудамэм и прокурору.

КЪАН Мырзэ.

ЦІыхуищым я упщІэхэм жэуап ирет

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и прокуратурэм коррупцэм пэщіэтынымкіэ, законодательствэр зэрагъэзащіэм кіэлъыплъынымкІэ и къудамэм и унафэщі Бекъул Залинэ Налшык къалэ администрацэм ща-Іущіащ я щхьэ lyэхукlэ къыхуэкІуахэм.

ЦІЫХУИЩЫМ зыкъыхуагъэзат коррупцэм пэщІэтыным хуэгъэза законодательствэм зыщагъэгъуэзэну, я хэхъуэм, хэщІым, мылъкум теухуа хъыбар зыхуэфащэ ІуэхущІапІэхэм щраткІэ зытетыпхъэхэм теухуауэ.

Бекъулыр абыхэм щепсалъэм псори зэпкърыхауэ ягуригъэ-

ДУМЭН Фатіимэ, КъБР-м и прокурорым СМИ-мрэ жылагъуэмрэ япыщІауэ щытынымкІэ и дэІэпыкъуэгъу нэхъыжь.

Пщафізхэм я фестиваль

Пщаф Іэхэм я Кавказ Ищхъэрэ гъуэхэр тым шызэхүешэс ди щіына-

ЯПЭ махуэм фестивалым и хьэщ эхэм папщ э ягъэхьэзыращ округым ис лъэпкъхэм я шхызэмыпіз жьыгъуэхэр, нэгъуей (къалмыкъ) шей, джэш, прунж хьэнтхъупсхэр, лыхэкІхэр, лыбжьэ лІэужьыгъуэ ем, Азием щыпсэу лъэпкъхэм я щхьэхуэхэр.

ЕтІуанэ махуэм пщэфіэнымкІэ Кавказ Ищхъэрэм и чемпионатыр екіуэкіащ. Ар ерыскъыпхъэ хэха зыбжанэм шхыны-

къыхэшІыкІынымкІэ ассоциацэм «Архъыз» курор- Урысейпсо зэхьэзэхуэм хеубыдэ. Чемпионатым хэтхэм ягъэхьэлъэхэм я пщафіз нэхъыфі ды- зыра шхыныгъуэхэм я фіагъыр дэу 50. Бадзэуэгъуэ мазэм и къапщытэнущ Пщафіэ нэхъыщиужьрей махуитіым ахэр зэ- хьэхэм я дунейпсо ассоциацэм **пеуащ лъэпкъ шхыныгъуэхэр** хэтхэм икІи а зэхьэзэхуэм щы-**гъэхьэзырынымкІэ**. хэтхэм икІи а зэхьэзэхуэм щы-текІуам КъШР-м и Іэтащхьэм и кубокыр иратащ.

Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ валым утыку къыщрахьащ Уралым, Азербайджаным, Арменишхыныгъуэхэри

> «Кавказ.РФ» акционер зэгухьэныгъэм и пресс-ІуэхущІапІэ.

Нэхьапэм къыттемыкІуахэми иджы дыкъыхагъащІэ

Капленков КМВ»-м тхьэмахуэ ипэкІэ Судьяхэр: (Мэзкуу), Багдасаров (Вла- ерагъкІэ дикавказ), Магомедов (Мэхъэчкъалэ). «Спартак-Налшык»: Мицаев, КІэдыкІуей, Далиев, пэмылъэщынтэкъым. Мазэ Мэкъуауэ, Белоусов, Хьэшыр ипэкіэ а гупыр щіэрыщізу (Черткоев, 74), Торосян, Мас- зэхагъэувэжауэ аращ. Къиленников, Дэхъу (Ашуев, 59), ЛІуп, ХъутІэ (Топурие, 64). «Ротор»: Кокарев, Зуйко хуэхэм (Шарков, 72), Обивалин, Пелих, Мартынов, Магомедов (Сафронов, 64), Ахмедханов (Алейник, 86), Мартусевич, Бутаревич, Козлов (Умаров, 64), Максименкэ

Топхэр дигъэкlащ: Ахмедхановым, 45+2 (0:1). Ахмед-56-пенальтикІэ хановым, (0:2).Дагъуэ къыхуащіащ Да-

«Спартак-Налшык» (Нал-

шык) - «Ротор» (Волгоград)

- 0:2 (0:1). Налшык. «Спар-

так» стадион. Бадзэуэгъуэм

и 30-м. ЦІыху 250-рэ еп-

лъащ.

лиевым, Зуйковым, Ашуе-

УРЫСЕЙ Федерацэм футболымкіэ и етіуанэ дивизионым и Япэ гупым 2022 -2023 гъэхэм щыІэ зэхьэзэхуэм зэхъуэкІыныгъэ зэрыхалъхьам зэпеуэр гъэщІэгъуэн ищІыну дыпэплъа щхьэкіэ, «Спартак-Нал- кіэм нэблэгъащ. Мэзкуу шыкым» и дежкІэ псори зэ-Армырамэ дауэ къызэрыбгурыІуэнур и унэм щригъэкіуэкіа пэщіэдзэ джэгугъуикъызэрыщамыхыфар. Абы лъэр щ1эхуащ. А секунд Іуэхур зэрагъэзэкІуэжыным къуэхэм ящыщ зым я хьэрщыгъуэми

Зэгущгэр хэгъэрейхэм я ебгъэрык Іуэныгъэ лъэщхэмкІэ ирагъэжьащ. Зыр адрейм къыкІэлъыкІуэу ди щІалэхэр хьэщ эхэм я гъуэм тегупліэрт. Арщхьэкіэ топыр дэгъэкІыным Іуэхур щынэсым, зымащІэ дыдэ сыт щытор»-м и къару псомкІи зихъумэжырт.

Апхуэдэурэ джэгум и япэ Іыхьэм хухаха зэманыр и къикІа Капленков судьям рыщыту къэнэжа хуэдэщ. абы дакъикъиті къыщіигъуащ. Ар «Спартак-Налшыкым» хуэхьыжакъым: ди щІалэхэр зэрызагъэпсэхутым зы очко закъуэ фіэкіа ным пасэіуэу пежьащ икіи я

гъуи яхурикъуртэкъым. «Ро- къигъэсэбэпащ икІи напіэзыпіэм ебгъэрыкіуэныгъэ псынщІэу къызэригъэпэщри, гупым и капитан Ахмедхановым ди гъуэр хигъэщІащ.

Шэч хэлъкъым загъэпсэхуну хухаха зэманым «Спартак-Налшыкым» апхуэдэ хущІыхьэгъуэ зэримыІар зэхэгъэкІын хуейт щІэщхъур «Мэшыкъуэ- бжыгъэр «Ротор»-м Іэзэу иужь итыпхъэт. Арщхьэкіэ...

щІагъуэ щыІэкъым. «Спартак-Налшыкыр» къаруушхуэкІэ ебгъэрыкІуэрт, «Ротор»-м зэрылъэкІкІэ зихъукІыртэкъым. Аргуэрыжьти, хьэщІэхэм япэлъэщакъым. къызыхэкІар икІи адэкІэ къыщыбгъэдыхьа закъуэтІа-

къым.

къызэрыщхьэщыкіа вым а Іэмалри зыіэшіигъэкІакъым - 0:2.

Сыхьэт ныкъуэм щІигъукІэ хэгъэрейхэр ерыщу хущІэкъуащ зы топ нэхъ мыхъуми мэжырт. Абы щыгъуэми ди я хьэрхуэрэгъухэм худагъэщІалэхэм я Іуэхум зыри къи- кІыну. АрщхьэкІэ я Іэзагъыр хурикъуакъым икІи, иджыри къэс зэи къэмыхъуауэ, Вол-Волгограддэсхэр я гъуэм гоград и «Ротор»-м «Спартак-Налшыкыр» къыхигъэшаш. Ар нэхъ хьэлъэж ещі хуэрэгъур штрафнойм щрау- Къэбэрдей-Балъкъэрым

къалащхьэм къызэрыщыхъуам.

Аращи, нэгъаби хуэдэу, «Спартак-Налшыкым» ΓVгъуу зэхьэзэхуэм аргуэру щІидзащ. Абы щыгъуэм япэ текІуэныгъэр щызыІэрагъэхьар епліанэ джэгугъуэрат, иужь дыдэу щыт «ЕсэнтІыгур» ерагъкІэ ди стадионым 2:1-уэ щыхагъащІэри. Иджыри нэхъыфІыну фэ теткъым.

Урысей Федерацэм футболымкіэ и етіуанэ дивизионым и Япэ гупым 2022 -2023 гъэхэм щекіуэкі зэхьэзэхуэм и адрей зэlущlэхэм мыпхуэдэ бжыгъэхэр къарикІуащ: «ЕсэнтІыгу» (ЕсэнтІыгу) - «Кубань-Холдинг»

(Павловскэ) - 0:1, «Мэшыкъуэ-КМВ» (Псыхуабэ) -«Черноморец» (Новороссийск) - 0:0, CKA (Дон lyc Ростов) - «**Дружба**» (Мейкъуапэ) - 2:0, «Форте» (Таганрог) - «Биолог-Новокубанск» (Прогресс) - 0:0, «Динамо-Ставрополь» (Ставрополь) - «**Легион Динамо**» (Мэхъэчкъалэ) - **0**:**0**, «**Чай**ка» (Песчанокопскэ) - «Ала**ния-2**» (Владикавказ) - 1:0.

Къыкіэлъыкіуэ джэгугъуэр «Спартак-Налшыкым» Прогрессым шригъэкІуэкІынуш. ШыщхьэуІум и 7-м ар абы щыІущІэнущ щІыпІэ «Биолог-Новокубанск»-м.

хьэтау Ислъам.

Командэхэр	Дж.	Къ.	3.	ΦΙ.	T.	0
1. «Ротор»	2	2	0	0	4-0	6
2. «Кубань-Холдинг»	2	2	0	0	3-0	6
3. CKA	2	1	1	0	4-2	4
4. «Биолог-Новокубанск»	2	1	1	0	2-0	4
5. «Чайка»	2	1	0	1	1-1	3
6. «Мэшыкъуэ-КМВ»	2	0	2	0	2-2	2
7. «Динамо-Ставрополь»	2	0	2	0	0-0	2
8. «Черноморец»	1	0	1	0	0-0	1
9. «Легион Динамо»	1	0	1	0	0-0	1
10. «Алания-2»	2	0	1	1	2-3	1
11. «Спартак-Налшык»	2	0	1	1	2-4	1
12. «Форте»	2	0	1	1	0-2	1
I3. «Дружба»	2	0	1	1	0-2	1
14. «ЕсэнтІыгу»	2	Ŏ	0	2	0-3	(

Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч

Редколлегием хэтхэр: ЖьэкІэмыхъу Маринэ (унафэщІ-редактор), Ширдий Маринэ (унафэщі-Къаншокъуэ редактор), Эллэ *(жэуап зыхь секретарь)*, **Къардэн Маритэ**, Къумахуэ Аслъэн, щІэпыджэ Замирэ, Чэрим Марианнэ, ЩхьэщэмыщІ

ТЕЛЕФОНХЭР:

редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; унафэщІ-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

Къыдэзыгъэкіхэмрэ редакцэмрэ я хэщіапіэр: 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 5

Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щіыналъэ Іуэхущіапіэм ятхащ ПИ № ТУ07-00117-м щІэту.

> Индексыр П 5894 Тиражыр 1.783 Заказыр №1544

Теддзэ тхыгъэхэм къышыхьа бжыгъэхэм, къыщаіэта іуэхугъуэхэм я пэжагъымкіэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкіэр зэтехуэ зэпыту щыт-

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщІэныгъэхэмкІэ и управленэм.

Тел.: 76-01-28, 76-01-10

мы къыдэкіыгъуэм ЕЛЭЖЬАХЭЩ:

жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ Дыщэкі Соня, редактору Чэрим Марианнэ, корректорхэу Инэрокъуэ Азэмэт (1, 2-нэ нап.), Нэужьокъуэ Заирэ (3, 4-нэ нап.).

Компьютеркіэ газетым и теплъэр ящіащ Дол Маринэ, Мэлбахъуэ Ан-

Сурэтхэм елэжьар Бицу Жаннэщ.

«Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ.

357600, Ставрополь край, Есэнтіыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А

Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдокі.